БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 75 (306)
16 АПРЕЛЬ
ШАНБА
1955 ЙИЛ

ВАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Министрлар Советининг раиси Н. А. Булганин ҳузурида Австрия Ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат (1-нчи бет).

Австрия Ҳукумат делегациясининг Москвада бўлганлиги тўғрисида Совет-Австрия ахбороти (1-нчи бет).

1 Майни меҳнатда янги ғалабалар блан нишонлайлик! (2-нчи бет).

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 85 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН. А. Мирбобоев. — В. И. Ленин Марказий музейида (2-нчи бет).

С. Владимиров. Қишлоқ китобхонларига кўплаб адабиётлар етказиб берилсин (2-нчи бет).

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, чигит экишни тезроқ тамомлаб, уни биртекис ундириб олиш учун курашайлик! (3-нчи бет).

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ. Н. Нормуҳамедов. — Чигитни биртекисда ундириб олиш учун қатқалоқни тезда юмшатайлик (3-нчи бет).

Польшада В. И. Ленин асарларининг нашр этилиши (4-нчи бет).

Инглиз ефрейтори Ж. Гордон ГДРга ўтди (4-нчи бет).

ГДР меҳнаткашлари ГДР Министрлар Советининг империалистик агентларни фош қилиш тўғрисидаги баёнотини ма'қулламоқдалар (4-нчи бет).

Меҳнаткашларнинг ёзги дам олишини намунали ўтказайлик

Бизнинг мамлакатимизда меҳнат шон-шараф ва қаҳрамонлик иши бўлиб қолди. Ҳарбир совет граждани меҳнат қилиш ва унумли меҳнатидан кейин дам олиш, бепул даволаниш ҳуқуқига эга. Коммунистик партия ва Совет давлати коммунизм қуриш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган совет кишиларининг маданий-маиший аҳволини яхшилаш, фаровон ҳаёт кечиришларини та'минлаш блан бирга, уларнинг соғлиғи ва дам олиши тўғрисида ҳам ғоят катта ғамхўрлик қилмоқдалар.

Бепоён Ватанимизнинг табиий жиҳатдан кўркам ерларида — дар'ё ва денгиз қирғоқлари, тошқин сой бўйларида, соя-салқин боғлар ва тоғ ёнбағирларида диагноз ва даволаш аппаратлари, лаборатория асбоб-ускуналари блан мукаммал та'минланган дун'ёда энг яхши курорт, санатория ва дам олиш уйлари ишлаб турипти. Уларда ҳар йили неча юз минглаб ишчилар, колхозчилар, фан ва маданият ходимлари совет қонунида белгиланган имтиёзлардан фойдаланиб маданий дам олмоқдалар ва ўз соғлиқларини янада мустаҳкамламоқдалар.

Ма'лумки, совет кишиларининг саломатлигини сақлаш ва меҳнатга қобилиятларини ўстиришда курорт, санатория ва дам олиш уйларининг роли ғоят катта. Шунга кўра ҳукуматимиз соғломлаштириш муассасаларининг тормоқларини кенгайтириш тадбирларини белгиламоқда, курорт, санатория ва дам олиш уйларининг меҳнаткашларга хизмат кўрсатишини янада яхшилаш учун ҳар йили давлат бюджетидан кўп миқдорда маблағ сарфламоқда.

Бизнинг тоғ, дар'ё, кўл, анҳор, боғ ва ўрмонларга бой ўлкамизнинг табиати меҳнаткашлар соғлигини сақлаш ишида кенг фойдаланиш мумкин бўлган етарли табиий ресурсларга эга. Республикамизда, шу жумладан областимизда ҳар йили янгидан-янги санаториялар, дам олиш уйлари, тоғ-климатик курортлар ва бошқа даволаш муассасалари очилмоқда, буларда меҳнаткашларнинг кўнгилли дам олиши, даволаниши, яшаш ва ишлаши учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган қулай санитария шароитлари яратиб берилмоқда. Ўтган йили республикамиздаги санатория ва дам олиш уйларида 40 мингга яқин киши дам олди ва даволанди, шу жумладан Оҳангарон шахтёрлари, Бекобод металлурглари, Андижон нефтьчилари, Чирчиқ химиклари ва Тошкент тўқимачиларидан 3700 дан ортиқ ишчи санаторияларда бўлиб ўз саломатликларини янада мустаҳкамлаб қайтдилар. Бу йил эса санатория ва дам олиш уйларида ишчи-хизматчилардан 42300 киши дам олади. Республикамиз меҳнаткашларидан мингларча кишига марказий курортларга бориш учун йўлланма берилади.

Ҳозир республикамизнинг деярли ҳамма областьлари территориясида минерал сув булоқлари базасида больниологик даволаш муассасалари ишлаб турибди. Тошкент минерал суви аҳоли ўртасида кенг исте'мол қилинмоқда ва ундан ҳар йили жуда кўп киши даволанмоқда.

Меҳнаткашларнинг бу йилги дам олиши ва даволаниши учун қулай бўлган энг яхши фаслнинг бошланишига оз вақт қолди. Мингларча ишчилар, колхозчилар, механизаторлар, фан ва маданият ходимлари, мактаб ўқувчилари, ўрта ва олий ўқув юртларининг студентлари мамлакатимизнинг энг гўзал ерларида жойлашган курорт, санатория, дам олиш уйлари, пионер лагерьлари ва болалар санаторияларида дам оладилар, даволанадилар ҳамда жонажон Ватанимиз бўйлаб саёҳат қиладилар. Областимиз территориясидаги кўпгина санатория ва дам олиш уйлари меҳнаткашларни кутиб олишга ҳамда уларнинг ёзги дам олишини намунали уюштиришга пухта тайёрланмоқдалар.

Оржоникидзе район, Луначарский қишлоғидаги «Стахановец» невралогия санаториясида мавсумни шайланиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Санаториянинг больниология корпуси ҳозирнинг ўзидаёқ капитал ремонтдан чиқарилди. Бу ерда йўллар ва хиёбонларга асфальт ётқизилмоқда, янги гулзор ва майсазорлар бун'ёдга келтирилмоқда. Санаториянинг даволаш кабинетлари энг янги медицина асбоб-ускуналари блан мукаммал жиҳозланмоқда. Қибрайдаги 2-нчи дам олиш уйи бу йил анча кенгайтирилмоқда. Шу кунларда янги корпус қурилиши тамомланаётир. Дам олиш уйи жойлашган бутун территория кўкаламзорлаштирилиб, ёз мавсуми учун мувофиқ ҳолга келтирилмоқда.

Броқ мавсумнинг яқинлашиб қолганига қарамай ҳали ба'зи жойларда меҳнаткашларнинг ёзги дам олиши ва даволанишини намунали уюштириш, мавжуд дам олиш уйлари ва санаторияларини ремонт қилиш, кенгайтириш, янгиларни қуриб ўз вақтида ишга тушуриш учун етарли иш қилинмаётир. Бу соҳада олиб бориладиган ишларни мақсадга мувофиқ ташкил этиш учун касаба союз ташкилотлари, санатория, дам олиш уйлари ва айрим министрликлар меҳнаткашларнинг ёзги дам олишини намунали уюштиришга ўз вақтида пухта тайёргарлик кўришлари, санатория ва дам олиш уйларини мавсумга бекамикўст тахт қилиб қўйишлари керак.

Санатория ва дам олиш уйларини мавсумга ўз вақтида тайёрлаш, меҳнаткашларнинг ёзги дам олиши ва даволанишини намунали ўтказиш санатория ва дам олиш уйлари ходимлари зиммасига катта ва мас'улиятли вазифалар юклайди. Улар ўзларининг шарафли бурчларини садоқат блан бажаришлари, дам олучилар ва даволанучилар тўғрисида ҳартомонлама меҳрибонлик қилишлари керак. Даволаш-профилактика ишларини намунали йўлга қўйиш, маданий-оммавий ишларни яхши ташкил этиш, дам олучиларни кундалик газета, журналлар ва китоблар блан та'минлаш уларга янги кинофильмлар кўрсатиш, спорт майдончаларида ҳар турли ўйинлар уюштириш алоҳида аҳамиятга эга.

Курорт, санатория ва дам олиш уйларининг санитария-гигиена аҳволини, уларнинг об-ҳаво шароитини яхшилаш учун яқин атрофдаги территорияларни суғориш, кўкаламзорлаштириш, қуёш ваннаси қабул қиладиган жойлар қуриш, санатория, дам олиш муассасаларини диагноз ва даволаш аппаратлари, лаборатория асбоб-ускуналари блан тўлиқ та'минлаш, шу блан бирга даволаш ишларини яхшилашда мавсумда ишлайдиган санаторияларга малакали врач ва медицина ходимларини бириктириш лозим.

Санатория ва дам олиш уйларига йўлланмалар беришни қат'ий равишда планлаштириш, уларни дам олучиларга ўз вақтида топшириш давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Лекин касаба союз ташкилотлари йўлланмаларни ўз вақтида топширмаслик каби ўтган йили содир бўлган хатоларга бу йил мутлақо йўл қўймасликлари, бунинг учун зарур бўлган барча тадбирларни олдиндан кўриб қўйишлари ва ҳарқачонгидан ҳам оператив ишлашлари керак.

Шаҳардаги маданият ва истироҳат парклари, кўл, анҳор бўйлари, майдон ва соя-салқин жойлар меҳнаткашларнинг севиб дам оладиган жойларига айланмоқда. Шунингдек, саноат корхоналари, колхоз ва совхозлар ҳузурида бир кунлик дам олиш уйлари ташкил этиш учун барча имкониятлар бор. Ўтган йили ана шу йўл блан жуда кўп киши дам олди. Ишчи, хизматчиларнинг ишдан кейинги бўш вақтларида ва дам олиш кунларида маданий ва кўнгилли истироҳат қилишларини мақсадга мувофиқ уюштириш корхона ва муассасалардаги партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ишчанлик қобилиятларига боғлиқ.

Совет кишиларининг яхши дам олиши, саломатлиги ва маданий-маиший аҳволи ҳақида ғамхўрлик қилиш — партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бутун жамоатчиликнинг шарафли бурчидир.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Н. М. Пеговни Ленин ордени блан мукофотлаш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари ўртоқ Н. М. Пегов туғилган куннинг эллик йиллиги муносабати блан ва унинг партия ҳамда Совет давлати олдидаги хизматларини тақдирлаб, ўртоқ Николай Михайлович **Пегов Ленин** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг Ўринбосари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1955 йил, 15 апрель.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 15 АПРЕЛЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районлар	Ҳамма экилган ер	Шу жумладан квадрат-уялаб экиш	Бир кунлик ўсиш
Ўртасарой	99,2	48,5	0,1
Оққўрғон	98,3	99,4	1,2
Юқоричирчиқ	94,0	53,7	—
Қуйичирчиқ	92,5	80,1	—
Янгийўл	91,8	50,6	0,5
Ўртачирчиқ	90,6	69,1	0,1
Оржоникидзе	88,8	20,7	—
Бекобод	85,6	67,5	—
Пискент	84,8	97,1	4,4
Ховос	82,8	59,0	1,1
Калинин	77,7	32,0	—
Гулистон	77,5	54,1	0,3
Оҳангарон	77,4	40,9	—
Чиноз	75,4	67,3	2,8
Верхне-волинск	75,0	17,4	2,4
Сирдар'ё	73,7	34,2	2,7
Бўка	71,4	60,7	1,5
Октябрь	62,8	39,3	—
Мирзачўл	58,8	48,3	1,5
Область бўйича жам'и	82,0	55,0	1,1

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ҳузурида Австрия Ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат

14 апрельда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Катта Кремль Саройида Совет Ҳукуматининг таклифи блан Москвага келган Австрия Ҳукумат Делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Австрия Ҳукумат Делегациясининг бутун состави — Австрия Федерал Канцлери Ю. Рааб, Вице-Канцлер А. Шерф, Ташқи Ишлар Министри Л. Фигль, Ташқи Ишлар Министрлигининг Статс-Секретари Б. Крейский, Ташқи Ишлар Министрлиги Сиёсий бўлимининг бошлиғи Элчи И. Шенер, Ташқи Ишлар Министрлиги Халқаро-ҳуқуқ бўлимининг бошлиғи Элчи С. Вероста ва улар блан бирга келган кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Австриянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Н. Бишофф, Элчихона секретари Г. Грубмейер ва Элчихона атташеси К. Шварц ҳам ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Коммунистик партия ва Совет Ҳукуматининг раҳбарлари К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчёв, А. И. Кириченко ўртоқлар, Ташқи Савдо Министри И. Г. Кабанов, СССРнинг Австриядаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси ва Олий Комиссари И. И. Ильичёв, ТАСС мас'ул раҳбари Н. Г. Пальгунов, «Правда» газетасининг бош редактори Д. Т. Шепилов, Совет Иттифоқи Маршаллари И. С. Конев ва В. Д. Соколовский, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Биринчи Ўринбосарлари А. А. Громико ва В. В. Кузнецов, СССР Министрларининг Ўринбосарлари В. А. Зорин, П. Н. Кумикин, В. С. Семёнов, авиация бош Маршали П. Ф. Жигарев, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги коллегиясининг а'зоси Л. Ф. Ильичев, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 3-нчи Европа бўлимининг мудири С. Г. Лапин, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг мудири Е. Д. Киселев, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 3-нчи Европа бўлими мудирининг ўринбосари М. Г. Грибанов, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфат вақтида нутқлар сўзланди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

Австрия Ҳукумат делегациясининг Москвада бўлганлиги тўғрисида

Совет-Австрия ахбороти

1955 йил 12 апрельдан 15 апрельгача Москвада бир томондан Федерал Канцлер инженер Юлиус Рааб ва Вице-Канцлер доктор Адольф Шерф бошлиқ Австрия Ҳукумат делегацияси ҳамда иккинчи томондан СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов ва СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. И. Микоян ўртасида музокаралар олиб борилди. Музокаралар дўстона руҳда ўтди.

Музокаралар натижасида томонлар шуни қайд қилиб ўтдиларки, Совет Иттифоқи Ҳукумати ҳам, Австрия Республикаси Хукумати ҳам мустақил ва демократик Австрияни тиклаш тўғрисида Давлат Шартномасининг тез вақт ичида тузилишини мақбул деб ҳисоблайдилар, бу эса австрия халқининг миллий манфаатларига ва Европада тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Австрия делегацияси ишонтириб айтдики, Австрия Республикаси 1954 йил Берлинда бўлиб ўтган Кенгашда берилган баёнот руҳида ҳечқандай ҳарбий иттифоққа қўшилмаслик ва ўз территориясида ҳарбий базалар бўлишига йўл қўймаслик ниятидадир. Австрия ҳамма давлатларга нисбатан мустақиллик сиёсатини, я'ни шу Декларацияга риоя қилинишини та'минлайдиган сиёсатни юргизади.

Совет томони Австрия блан тузиладиган Давлат Шартномаси кучга кирганидан кейин, лекин 1955 йил 31 декабрьдан кечикмай тўрт давлат оккупацион қўшинларининг Австриядан олиб чиқиб кетилишига розилик билдирди.

Совет Иттифоқи ва Австрия делегациялари Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Англия Ҳукуматларининг Австрия блан Давлат Шартномасини тезроқ тузишга интилишлари тўғрисида шу йил 5 апрельда э'лон қилинган баёнотини ҳисобга олиб, тўрт давлат блан Австрия ўртасида тегишли келишувга эришиш йўли блан Австрия масаласини ҳал этиш учун ҳозирги вақтда қулай имкониятлар мавжуд, деб умид билдирадилар.

Сўнгра Совет Ҳукумати 1954 йил Берлиндаги кенгашда берган ўз баёноти руҳида Давлат Шартномасининг 35-нчи моддасида кўзда тутилган 150 миллион долларлик эквивалентни тўла равишда Австрия товарлари блан қабул қилишга рози бўлди.

Совет Ҳукумати совет оккупацион зонасида бўлган ва Австрияга топшириш кўзда тутилган герман мол-мулкидан ташқари, Дунай кемачилик компанияси (ДДСГ)га қарашли мол-мулкларни, шу жумладан Корнейбургдаги кемасозлик корхоналарини, барча кемаларни ва порт иншоотларини Давлат Шартномаси кучга кирганидан кейин дарҳол Австрияга тегишли ҳақ бараварига топширишга тайёр эканлигини билдирди. Сўнгра Совет Ҳукумати Давлат Шартномасининг 35-нчи моддасига мувофиқ нефть конлари майдонларига ва нефть тозалаш заводларига бўлган ўз ҳуқуқларини, шу жумладан нефть маҳсулотларини сотучи Акция жамияти (ОРОП)га бўлган ўз ҳуқуқларини Австрияга беришга рози бўлди, бунинг эвазига, томонлар ўртасида келишилган миқдорда тозаланмаган нефть етказиб берилиши керак.

Бундан ташқари, Австрия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо муносабатларини нормаллаштириш мақсадида яқин вақтларда музокаралар бошлаш тўғрисида бир фикрга келинди.

Совет делегацияси совет суд органларининг қарорига мувофиқ жазо муддатини ўтаётган австриялиларни ўз ватанларига қайтариб юбориш тўғрисида Австрия Федерал Президенти доктор Кернернинг илтимосини СССР Олий Совети Президиуми хайрихоҳлик блан қараб чиқишга розилик билдирганлигини Австрия делегациясига ма'лум қилди. Совет оккупацион қўшинлари Австриядан олиб чиқиб кетилганидан кейин австриялик граждалардан биронта ҳам ҳарбий асир ёки сақлаб турилган граждан Совет Иттифоқи территориясида қолмайди.

Австрия Хукумат делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Совет Ҳукуматининг таклифига мувофиқ СССРга келган Австрия Ҳукумат Делегацияси 15 апрельда Москвадан ўз ватанига жўнаб кетди.

Делегацияга Австрия Федерал Канцлери Ю. Рааб жаноблари бошчилик қилди. Делегация составида: Вице-Канцлер А. Шерф жаноблари, Ташқи Ишлар Министри Л. Фигль жаноблари, Ташқи Ишлар Министрлигининг Статс-Секретари Б. Крейский жаноблари, Ташқи Ишлар Министрлиги сиёсий бўлимининг бошлиғи Элчи И. Шенер жаноблари, Ташқи Ишлар Министрлиги Халқаро-ҳуқуқ бўлимининг бошлиғи Элчи С. Вероста жаноблари ва улар блан бирга келган кишилар бор эди.

Марказий аэродромда Австрия Ҳукумат Делегациясини СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари А. И. Микоян, Ташқи Савдо Министри И. Г. Кабанов, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Биринчи Ўринбосари А. А. Громико, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари В. С. Семенов, Ташқи Савдо Министрининг Ўринбосари П. Н. Кумикин, СССРнинг Австриядаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси ва Олий Комиссари И. И. Ильичев, Москва Совети Ижроия комитетининг Раиси М. А. Яснов, СССРнинг Австриядаги Савдо Вакили В. И. Клочек, Москва шаҳрининг коменданти генерал-майор И. С. Колесников, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 3-нчи Европа бўлимининг Мудири С. Г. Лапин, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг Мудири Е. Д. Киселев, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг мас'ул ходимлари, совет ва четэл мухбирлари узатиб қолдилар.

Делегацияни Австриянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Н. Бишофф бошлиқ Австрия Элчихонасининг ходимлари, шунингдек бирқанча Элчихона ва миссияларнинг бошлиқлари ва ходимлари ҳам узатиб қолдилар.

Аэродромда Фахрий қоровул саф тортиб турди ва Австрия ҳамда Совет Иттифоқининг Давлат Гимнлари ижро этилди.

Аэродром Австрия ва СССР Давлат байроқлари блан безатилган эди.

Австрия Федерал Канцлери Ю. Рааб жаноблари Москвадан жўнаб кетиш олдидан аэродромда микрофон олдида бундай деди:

— Биз Венага бахтиёр кишилар бўлиб қайтаётирмиз. Буерда, Москвада олиб борилган музокаралар вақтида яхши иш қилинди, бу иш халқлар ўртасида тинчлик учун алоҳида аҳамиятга эга бўлади.

Биз самимий миннатдорчилик ҳислари блан жўнаб кетаётирмиз, ва биз Совет Иттифоқи халқларига келажакда кўпдан-кўп бахт тилаймиз.

(ТАСС).

В. В. Маяковский хотирасига бағишланган тантанали мажлис

Совет замонасининг энг талантли шоири, социалистик юртимизнинг оташин ватанпарвари Владимир Маяковский вафот этганига 14 апрельда 25 йил тўлди.

Союзлар уйининг Колонна залида шоирнинг хотирасига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Пойтахт корхоналарининг ишчилари, Москва атрофидаги колхозларнинг а'золари, отоқли ёзучилар ва шоирлар, илмий жамоатчилик вакиллари, сан'ат ходимлари буерга тўпландилар.

Мажлисни СССР Совет ёзучилари союзи правлениесининг бош секретари А. А. Сурков очиб, бундай деди:

— Маяковский халқ тўғрисида, мамлакатимиз тўғрисида совет поэзияси тарихига энг ҳаяжонли, энг оҳангдор жўшқин сатрлар ёзди. Эндиликда шоир, агитатор, нотиқ — Маяковский замон синовидан ўтиб, замондошларимиз блан жонли киши жонли киши блан гаплашгандек гаплашмоқда.

Шоир М. К. Луконин «В. В. Маяковскийнинг традициялари ва ҳозирги замон поэзияси» деган темада доклад қилди.

Кечада шоирлардан Н. Асеев, С. Кирсанов, А. Кулешов, К. Симонов, Нозим Ҳикмат ва бошқалар сўзладилар.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Аксенов Маяковскийнинг «Барала овоз блан» поэмасининг кириш қисмини ўқиб берди. (ТАСС).

В. В. Маяковскийга бронза скульптура очилди

14 апрельда Москвада Владимир Маяковскийга бронза скульптура очилди.

Давлат кутубхонаси В. Маяковский музейи биноси ёнида пойтахт меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари, Маяковскийнинг яқин дўстлари ва қариндошлари тўпландилар.

Митингни кутубхона — музей директори А. С. Езерская очди. В. В. Маяковский вафот этган куннинг 25 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш комиссиясининг раиси А. Сурков лентани қирқади. Оқ парда тушади ва йиғилганлар олдида Маяковскийнинг гранит постаментга ўрнатилган қарийб уч метрлик бронза фигураси пайдо бўлади. Скульптурада шоир бош кийимсиз бутун гавдаси блан тасвирлаб берилган. Скульптура автори ёш грузин скульптори Г. Кордзахия.

— Маяковский вафот этган кундан буён ўтган 25 йил, — деди ўз нутқида А. Сурков, — унинг ижоди тантана қозонган йиллар бўлди: «агитатор, баланд овоз, пешқадам» бўлган шоирнинг оташин, ҳаяжонли ше'рлари бутун дун'ёда кишиларни янги, бахтли ҳаёт қуришга отлантирмоқда.

Шоирлардан Н. Асеев ва С. Кирсанов нутқ сўзладилар. Бадиий сўз усталари В. Аксенов ва С. Балашов Маяковский ше'рларини ўқиб бердилар. (ТАСС).

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ МУРОЖААТИГА ИМЗО ТЎПЛАШ

ТИНЧЛИК—БАХТ ДЕМАКДИР

Яқинда Тошкент шаҳар Октябрь районидаги «Фаол» маҳалласида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Мурожаатига имзо тўплаш муносабати блан йиғилиш бўлиб ўтди. Бунда маҳалла меҳнаткашларидан кўпгина киши қатнашди. Маҳалла комиссиясининг раиси ўртоқ И. Зиёев йиғилишни очиб, Мурожаатга имзо тўплашнинг катта аҳамиятга эга эканлиги ҳақида сўзлади.

Минбарга Қаҳрамон она Турсуной Мусаева чиқади. У кўпболали оналарнинг юрак сўзларини ифодалайди.

— Мен, — дейди, у, — жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимиздан беҳад миннатдорман, чунки улар бахтиёр болаларимиз тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Улуғ Ватан урушининг даҳшатлари ҳали ёдимиздан кўтарилганича йўқ. Биз яна уруш бўлишини асло истамаймиз. Мен болаларимизнинг келажаги учун, тинчлик учун имзо чекаман, чунки тинчлик бизнинг бахтимиздир.

Йиғилишда маҳалла меҳнаткашлари Мурожаатга чеккан имзоларини Ватанимиз бахт-саодати учун фидокорона меҳнат қилиш блан мустаҳкамлаяжаклари ҳақида сўзладилар.

С. МУСАЕВ.

Тинчлик иши енгилмасдир

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университети филология факультетининг коллективи Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатига имзо чекиш учун йиғилди. Тантанали йиғилишни филология фанлари доктори Г. П. Владимиров очди.

— Биз, — деди ўртоқ Владимиров, — Мурожаатга қўл қўяр эканмиз, атом уруши хавфининг олдини олган бўламиз ва атомбозларни жиловлаб қўяламиз. Ким бизнинг тинч, бахтли ҳаётимизни бузмоқчи бўлар экан, албатта мағлубиятта учрайди. Ҳарбиримизнинг имзомиз ҳарқандай атом бомбасидан кучлироқдир!

Минбарга факультет партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. А. Тутунжон чиқади:

— Урушнинг қандай кулфатлар келтириши барчамизга ма'лум. Атом уруши эса ҳарқандай урушлардан ҳам хавфлидир. Бизнинг мақсадимиз тинчликни сақлаш ва империалистларнинг уруш бошлаб юборишларига мутлақо йўл қўймасликдир.

Йиғилиш қатнашчилари сўзга чиққан студентлардан Н. Каримова, А. А'замов, Э. Барков, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси А. Асадов ва профессор Григорьев ўртоқларнинг нутқларини зўр қониқиш блан тингладилар. Сўзга чиққан ўртоқларнинг ҳаммаси тинчлик иши енгилмас эканлигини, атом уруши хавфини туғдуручи империалистларнинг мақсадлари албатта барбод бўлажагини зўр ишонч блан та'кидладилар.

Йиғилиш охирида факультет коллективи Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатига якдиллик блан имзо чекди.

Ў. УМАРБЕКОВ.

Атом энергиясидан халқ хўжалигида фойдаланиш

11 апрельда Тошкентдаги Олимлар уйида атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишга бағишланган конференция бўлди.

Конференцияда химия фанлари доктори Ҳамдам Усмонов ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси, профессор Султон Умаров «Химия ва биохимия соҳасидаги тадқиқотларда изотопларни қўлланиш» ва «Атом энергиясидан тинч мақсадлар учун фойдаланиш» тўғрисида доклад қилдилар. Улар реактив элементларни халқ хўжалигида, жумладан, медицинада, саноатда ва қишлоқ хўжалигида қўлланиш тўғрисида сўзлаб бердилар.

Конференция ишида 300 дан ортиқ киши қатнашди. (ЎзТАГ).

Сиёсий иқтисод дарслигининг муҳокама қилиниши

13—15 апрельда Тошкентда сиёсий иқтисод дарслигининг биринчи нашри муҳокама қилинди. Бу муҳокамада Ўзбекистон ССРдаги экономистлар, илмий муассасаларнинг ходимлари, олий ўқув юртларининг ўқитучилари, пропагандистлар, партия ва хўжалик ходимлари, шунингдек Тожикистон, Қозоғистон, Туркманистон ва Қирғизистондаги илмий ташкилотларнинг вакиллари қатнашдилар.

Кенгаш қатнашчилари умуман дарсликни ма'қуллаб ва унинг кадрларимизнинг иқтисодий билимини оширишларига ёрдам берувчи муҳим қўлланма эканлигини та'кидлаб, дарсликни янада мукаммаллаштиришга қаратилган бирқанча таклифларни илгари сурдилар. Дарсликнинг айрим бўлимларини яхшилаш тўғрисида 42 киши таклиф киритди. Кенгашда сиёсий иқтисод дарслигининг авторларидан бири профессор И. Д. Лаптев нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

1 Майни меҳнатда янги ғалабалар блан нишонлайлик!

Тошкентдаги чинни заводининг коллективи майолди социалистик мусобақасини тобора қизитмоқда. **Суратда:** илғор ишчилардан **Валентина Черних** ва **Раҳима Раҳматова** ўртоқлар косага солинган гулларнинг сифатини текшириб кўрмоқдалар.

В. Лейн фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

☆

4 миллион 300 сўмлик қўшимча маҳсулот

Янгийўл тикув-пойафзал комбинатининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари фидокорона меҳнат қилиб, ишлабчиқаришда тобора юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар 1 квартал топшириғини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 4 миллион 300 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқардилар. Комбинатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати аввалгига нисбатан бирмунча яхшиланди. Шу йил 1 кварталда ишлабчиқарилган маҳсулотнинг 92 проценти биринчи сортга топширилди. Шу муддат ичида қўшимча равишда 5.000 жуфт болалар оёқ кийими ва 1.000 дона эркаклар плашчи ишлаб берилди.

Комбинат ишчилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатига чеккан имзоларини социалистик мусобақа асосида кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш блан мустаҳкамламоқдалар.

Моторист Лазокат Абдураҳмонова, тикучи Бувинисо Мухамедова сингари ўнлаб бешйиллик илғорлари нуқул а'ло сифатли маҳсулот ишлабчиқариш блан бирга смена нормаларини систематик равишда 2,5—3 ҳиссадан бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

А. АБДУАЗИМОВ.

Чирчиқдаги «Электрощит» заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари байрамолди социалистик мусобақасига қўшилиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. **Суратда:** Смена топшириғини 3—3,5 ҳиссадан бажараётган механика цехининг слесари **И. Ф. Пешков** иш устида.

А. Скоков фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Ашула байрамига қизғин тайёрланмоқдалар

Ҳар йили Ашула байрамини ўтказиш республикамиз меҳнаткашлари учун традиция бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам 15 майда бўладиган бу байрамга тайёргарлик ишлари областимизнинг саноат корхоналарида, муассаса ва ўқув юртларида, колхоз қишлоқларида кундан-кунга қизғин тус олмоқда.

Верхне-волинск районидаги 11-нчи ўрта мактаб коллективи ҳам Ашула байрамини яхши кутиб олиш учун тайёргарликни қизитиб юборди.

Мактабнинг С. Холиқов раҳбарлигидаги хор тўгарагининг а'золари ўндан ортиқ янги қўшиқларни пухта ўрганиб, оммавий равишда ижро этмоқдалар.

У. МАМАСОЛИЕВ,
Х. УСМОНОВ.

* * *

Қорасув районидаги 20-нчи ўрта мактаб хор тўгарагининг а'золари «Совет Иттифоқи гимни», «Ўзбекистон ССР гимни», «Жаҳон демократик ёшлар гимни», «Қаҳрамон қизлар», «Ўзбекистон» каби ўнлаб қўшиқларни ва рақсларни ўрганмоқдалар. Тўгарак а'золаридан Ў. Назарова, С. Эшонхонов, М. Абдураҳмонова, М. Махмудова, Ф. Асқарова ва С. Ғаниев ўртоқлар янги қўшиқларни ва рақсларни яхши ижро этмоқдалар.

М. МУҲАМАДЖОНОВ.

* * *

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида Ашула байрамига тайёргарлик қизғин бораётир. Хор тўгарагида бирюз элликдан ортиқ студент актив иштирок этиб, «Партия ҳақида қўшиқ», «Москва жонажон», «Партия ҳақида ёшлар қўшиғи» каби ашулаларни мукаммал ўрганиб олдилар.

Хор тўгарагининг яхши ишлаши учун институтнинг комсомол ва касаба союз ташкилотлари томонидан барча зарур шароитлар яратиб берилган.

Шу кунларда тўгарак а'золари «Совет Иттифоқи гимни», «Ўзбекистон ССР гимни», «Ўзбекистон» каби қўшиқларни ўрганмоқдалар.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

* * *

Тошкентдаги «Узглавхлеб» мактабининг ҳаваскорлар тўгарагининг элликдан ортиқ а'зоси Ашула байрамида айтиладиган асосий қўшиқлардан ташқари, ўнлаб янги оммавий қўшиқларни ўрганмоқдалар.

Композитор С. Туликовнинг «Биз тинчлик учун!», композитор В. Захаровнинг «Меҳнат резервлари қўшиғи» каби янги ашулаларини тўгарак а'золари зўр қизиқиш блан ўрганмоқдалар. Тўгарак а'золари ўрганаётган қўшиқларнинг якка ашулаларини Н. Исьенко, Л. Гладченко, В. Панфёрова каби ёш ҳаваскорлар усталик блан ижро этмоқдалар.

А. МАҚСУМОВ,
Н. ҒУЛОМОВ,
А. ХИДОЯТХОНОВ.

Қишлоқ китобхонларига кўплаб адабиётлар етказиб берилсин

Сўнгги вақтларда қишлоқ аҳолисининг китобга бўлган эҳтиёжи анча ўсди. Аммо, Тошкент областининг қишлоқ районларида китоб савдоси меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган талабларидан сезиларлик даражада орқада қолмоқда. Кўпгина қишлоқ магазинларидан сиёсий ва қишлоқ хўжалигига доир янги адабиётларни топиш қийин. Бадиий, айниқса, болалар адабиёти асарлари жуда кам.

Область матлубот союзининг ма'лумотларига қараганда 124 магазин, шу жумладан 69 сельмаг китоб савдоси блан шуғулланиши керак. Тўғри, маданий моллар магазинлари ва махсус китоб магазинлари аҳ'ён-аҳ'ёнда адабиёт олиб турадилар, броқ сельмаглар деярли уч йилдан буён китоб олишдан бутунлай маҳрум бўлиб келмоқдалар. Область матлубот союзининг ходимлари ўз тормоқларини адабиёт блан планли равишда та'минлашни уюштираолмай, бу ишни маданий моллар магазинларининг мудирлари зиммасига юклаш блан чекланиб, ҳаддан ташқари фаолиятсизлик кўрсатмоқдалар. Совхоз ходимларини китоб блан та'минлашга да'ват этилган ишчилар комитетининг магазинларида эса, аҳвол бундан ҳам ёмон.

Масалан, Бекобод район матлубот союзини олайлик. Районнинг қишлоқ дўконларида 1953—1954 йилда нашр қилинган қишлоқ хўжалигига доир ва сиёсий адабиётлар мутлақо йўқ.

Бекобод район матлубот союзининг ходимлари китоб савдосига э'тиборсизларча қарамоқдалар. Бу ерда биргина шуни айтиб ўтиш кифояки, матлубот союзининг магазинлари шу йилнинг дастлабки икки ойи мобайнида пландаги 27 минг ўрнига 6 минг сўмга етар-етмас адабиёт олдилар. Фақат март ойининг бошидагина Тошкент область книготоргининг экспедитори ўртоқ Каримов бу районга китоб, жанговар варақалар ва бошқа адабиётлар келтирди. Аммо, район матлубот союзининг раиси ўртоқ Шарипов: «Бизга китоб керак эмас. Асло келтиракўрманг» деб, қабул қилишдан воз кечди. Бу, район матлубот кооперацияси правлениесининг ҳам, унинг раиси ўртоқ Шариповнинг ҳам китоб савдосидек муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ишга э'тибор бермаётганлигини исботлавчи яққол далилдир. Район партия комитети ва район ижроия комитети эса, кооперация ходимларидаги бундай ярамас кайфиятга кескин зарба бермаётирлар.

Область матлубот кооперацияси облкнижторг базасидан адабиётлар сотиб олиш планини системали равишда бажармаётир. Шуни унутмаслик керакки, китоб савдоси маданияти, дастлаб ҳарбир магазинда кўп миқдорда китоб туришини талаб этади. Фақат шундагина магазинга кирган киши буердан ўзини қизиқтирган китобни сотиб олиш имкониятига эга бўлади. Матлубот кооперациясининг ходимлари ўзлари учун Узбеккнижторгда ажратилган адабиётларни йил сайин сотиб олмаётган бир вақтда уларнинг бунга эришаолмасликлари, китоб блан актив савдо қилаолмасликлари ўз-ўзидан ма'лум. Сўнгги уч йил ичида 2 миллион сўмликдан ортиқ адабиёт сотиб олинмай қолиб кетди. Ўтган йили матлубот кооперациясининг магазинлари китоб савдоси планини фақат 88 процент бажарди.

Область матлубот союзи қишлоқ магазинларига адабиётлар ташиб келтириш планини бажармаётир ва қишлоқ меҳнаткашларини мамлакатимиздаги мўл ҳосил усталарининг, илғор чорвадорларнинг брошюралари, совет олимларининг қишлоқ хўжалигига доир янги асарлари блан танишиш имкониятидан маҳрум этмоқда. Бундай аҳвол шунинг учун содир бўлмоқдаки, область матлубот союзининг правлениеси ва унинг раиси ўртоқ Муҳитдинов китоб савдосини ривожлантириш тўғрисида етарли жонкуярлик қилмаётир, китоб тарқатишнинг муҳим сиёсий аҳамиятини англамаётир.

Область матлубот союзи етарли савдо инспекторлари штатига эга. Броқ, бу инспекторлар районларга борган вақтларида китоб савдосининг аҳволи блан кўпда қизиқмайдилар, унга камкан-кам назар ташлайдилар. Область матлубот союзи правлениеси район матлубот союзлари ва сельпо раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириб, шунга эришмоғи керакки, ҳарбир қишлоқ магазини ва дўконида кўп миқдорда ҳархил адабиёт блан та'минланган бўлим ёки полка бўлсин.

Район матлубот союзларининг ба'зи раҳбарлари, масалан, Пискент (раиси ўртоқ Орипов), Бўка (раиси ўртоқ Орифжонов), Ховос (раиси ўртоқ Умаров) ва бошқа район матлубот союзларининг раҳбарлари, гўё қишлоқда китобга талаб унча катта эмас, деган бўлмағур баҳоналар блан ўзларини оқлашга уринмоқдалар. Бундай баҳонанинг мутлақо уйдирма эканлиги табиий. Айрим қишлоқ магазинларининг китоб савдоси соҳасида ортдирган тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, ишга муҳаббат, халқнинг эҳтиёж ва талабларини ўрганиш ва китоб пропагандасининг кенг йўлга қўйилиши китоб савдосининг яхшиланишига ижобий та'сир кўрсатмоқда, унинг муваффақиятини та'минламоқда.

Калинин район маданий моллар магазинининг мудири ўртоқ Добромиллер адабиётларни тарқатишда яхши тажриба қўллади. Бу ташаббускор ходим ўзи бошчилик қилаётган магазин адабиётларни танлаш ва сотиш бўйича планларни системали равишда бажараётгани блан қаноатланиб қолмай, китоб савдоси блан шуғулланучи 21 қишлоқ магазинини ўз назорати остига олди. У мазкур магазинлар учун адабиётлар танлайди, виставкалар уюштиришда ёрдамлашади, сотилмаган адабиётларни тез-тез алмаштириб туради. Китоб савдосининг шу хилда ташкил этилиши натижасида районда китоб сотиш икки ой ичида 10 минг сўмга кўпайди. Афсуски, Калинин районининг бу тажрибаси область матлубот кооперациясининг китоб магазинларига ҳали тарқатилганича йўқ ва область матлубот союзи уни оммалаштириш учун ҳечқандай тадбир белгилаган эмас.

Ҳақиқатан ҳам область матлубот союзи китоб савдосидаги илғор тажрибаларни ўрганмаётир ва уни оммалаштирмаётир. Ўтган йили энг яхши китоб тарқатчуиларнинг иши бирор марта тақдирланмаган. Адабиёт сотучиларнинг ўқиши уюштирилмаган, кўп ҳолларда эса, район матлубот союзлари ва магазинларга китоб нималигини билмайдиган ва китобни севмайдиган пассив, чаласавод кишилар бошчилик қилмоқдалар. Бунинг устига матлубот кооперацияси системасида қишлоққа хизмат қилучи махсуслаштирилган китоб киоскалари жуда кам очилган. Кооператорлар қишлоқда китоб тарқатишнинг турли формаларидан бўш фойдаланмоқдалар.

Шунингдек областьнинг Тошкент, Верхне-волинск, Гулистон, Калинин ва Қуйичирчиқ районларида шу кунгача «Узглавкниготорг»нинг магазинлари ташкил этилмаган. Ўтган йили областьнинг қишлоқ районларида бирорта ҳам янги магазин очилмаган.

Қишлоқда китоб савдосини тўғри уюштириш ва уни ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтариш — давлат аҳамиятига эга бўлган катта ишдир. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари бу соҳага яқиндан раҳбарлик қилишлари, китоб савдоси масаласини тез-тез муҳокама қилиб туришлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари олдига агро-биология фани ютуқларини ва ишлабчиқаришдаги илғор тажрибаларни кенг кўламда пропаганда қилиш вазифасини қўйди. Бу вазифани муваффақиятли бажармоқ учун қишлоқда адабиётлар тарқатиш ишини тубдан яхшиламоқ лозим.

С. ВЛАДИМИРОВ.

Меҳнат унумдорлиги ошмоқда

Тошкент асбобсозлик заводи саноат корхоналари учун ключ, метчик сингари жуда кўпхил асбоб-ускуналар ишлаб беради. Завод коллективи маҳсулот ассортиментини кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш соҳасида йил сайин катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Корхонадаги ҳамма цех, смена ва бригадалар ўртасида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, кўплаб металл, электр энергияси ва бошқа материаллар тежаш учун ўзаро социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда.

Меҳнатнинг яхши ташкил қилиниши, корхонани хомаш'ё блан та'минлашга алоҳида э'тибор берилиши ва социалистик мусобақанинг яхши йўлга қўйилиши натижасида ҳамма цехларда ҳам белгиланган график доимо ортиғи блан бажарилмоқда. Шунинг учун ҳам меҳнатсевар коллектив квартал планини муддатидан 13 кун олдин бажариб, бирнеча минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан 15 процентга яқин ортди, маҳсулот таннархи ҳам деярли шунча камайди.

Маҳсулот ишлабчиқаришни тинимсиз ошириб боришда, технология процессларини такомиллаштириш ва қўл меҳнати талаб қиладиган ишларни механизациялаштиришда корхона рационализатор ва ихтиро'чилари катта ҳисса қўшмоқдалар. Инженер С. Спивак, техник Н. Труш, мастер Н. Мустафоев, слесарь Г. Веников ўртоқлар ўтган 3 ойнинг ўзида 25 та муҳим таклиф киритдилар.

М. БЕГАЛИЕВА.

Минерал ўғит ишлаб чиқариш кўпаймоқда

Сталин номли Чирчиқ электрохимия комбинати ишчилари ва инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларини амалга оширишга мунэсиб ҳисса қўшмоқдалар. Химиклар экиш мавсумигача колхозлар ва совхозлар учун пландан ташқари кўпгина маҳсулот ишлаб бериш учун ўзаро социалистик мусобақани қизитиб, яхши натижаларга эришдилар. Корхона бўйича квартал топшириғи муддатидан олдин бажарилиб, планга қўшимча равишда бирнеча юз тонна сифатли минерал ўғит ишлаб берилди. Ўзаро мусобақада Н. Чумак, М. Коротина, А. Никитина сингари аппаратчилар технология процессларини а'ло даражада бошқариб, смена топшириғини доимо ортиғи блан бажармоқдалар.

Н. ГРИШИН.

„Ташкенткабель" заводида

Ма'лумки, мис халқ хўжалигининг ҳамма соҳасида, айниқса машинасозлик саноатида жуда кўп қўлланиладиган металлдир. «Ташкенткабель» заводида яқин пайтларгача очиқ ва ёпиқ кабельлар, оддий электр симлари мисдан ишлаб чиқарилар эди. Шу маҳсулотларни мис ўрнига алюминдан тайёрлаш юзасидан завод лабораторияси ва цехларда жуда катта ишлар олиб борилди. Натижада бу иш муваффақият блан якунланди, ҳозир алюминдан тайёрланаётган кабель ва симлар ҳажми тобора ортмоқда.

Завод коллективи қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Коллектив пахтакорларнинг заказига биноан кўчат ўтказадиган машина — сажалкалар тайёрлашни тезлатиш учун барча имкониятларни ишга солмоқда. Бу муҳим заказни муддатидан олдин тайёрлаб бериш мақсадида завод бош механигининг ўринбосари ўртоқ Сафарев бошчилигида махсус комплекс бригада тузилди. Бригада а'золарининг фидокорона меҳнати натижасида дастлабки партия — 200 сажалка тайёрлаб берилди.

Илғор кабельчилар шу кунларда майолди социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотнинг ҳамма турлари бўйича белгиланган 4 ойлик топшириқни муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар.

Г. РАТЦ.

Колхозларда қурилишлар

Чиноз районидаги колхозларда бинокорлик мутахассисларидан доимий қурилиш бригадалари ташкил қилинган. Бу бригадалар колхозларда қурилишни тез ва сифатли олиб бормоқдалар. Яқин вақт ичида «Қизил Октябрь» колхозининг бинокорлари 1000 бош қўй сиғадиган қўйхона, 300 бош мол сиғадиган молхона, чўчқахона ва паррандахона, чўпонлар учун 3 та янги уй-жой бинолари ва ҳаммом қуриб, фойдаланишга топширдилар. Бу биноларнинг ҳаммаси типовой проект асосида қурилди.

Молотов номли колхозда 200 бош қорамол учун молхона, 6 та қўйхона ва чўпонлар учун 3 та уй-жой биноси қурилди. Райондаги «XIX партс'езд», Хрушчев номли колхозларда ҳам бирнеча юз квадрат метр ҳажмда ясли, болалар боқчаси, уй-жой каби маданий-маиший бинолар қурилди.

Д. НАЗАРОВ.

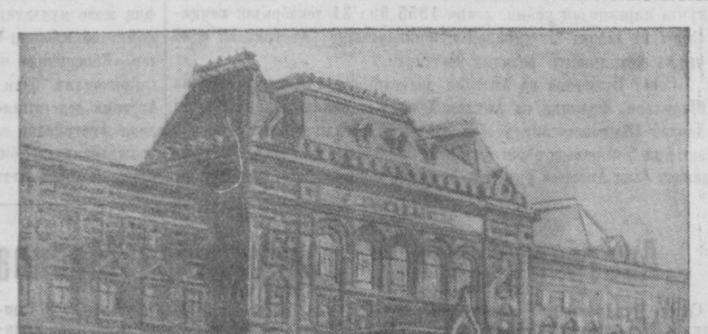

Суратда: В. И. Ленин Марказий музейи.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 85 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

В. И. Ленин Марказий музейида

(Экскурсантнинг хотира дафтаридан)

Совет кишилари ва бутун дун'ё меҳнаткашлари Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, бутун илғор инсониятнинг улуғ доҳиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 85 йиллигини кенг нишонламоқдалар. Шу улуғ кун олдидан В. И. Лениннинг Москвадаги Марказий музейини миллионлаб меҳнаткашлар келиб кўрмоқдалар. Музейга экскурсияга келган ва унинг катта залларини тўлдирган кишилар орасида улуғ Ватанимиз барча халқларининг фарзандларини, халқ демократияси мамлакатларидан келган дўстларимизни, капиталистик ва мустамлака мамлакатлари меҳнаткашларининг вакилларини учратиш мумкин.

Бутун дун'ёда барқарор тинчлик учун мустаҳкам туриб курашаётган барча сэф виждонли кишилар шу кунларда Владимир Ильич Ленинни ҳурмат блан эсга оладилар, улуғ революционернинг оташин ҳаётини ўрганадилар. Улар ички ва ташқи душманларга қарши Ильич каби курашишни ва ғалаба қилишни ўрганмоқдалар. Улар Ильич каби янги ҳаёт, янги турмуш, янги маданият қуришни ўрганмоқдалар.

Экскурсантлар улуғ устозининг ҳаётини ёрқин ифодаловчи ҳарбир экспонат — скульптура, сурат, адабий асар ва ҳарбир ҳужжат олдида узоқ вақт тўхтаб қоладилар, экскурсоводнинг тушунтиришларини зўр диққат блан тинглайдилар.

В. И. Лениннинг болалик ва ёшлик йилларига бағишланган биринчи зал экскурсияга келган кишиларнинг, айниқса ёшларнинг диққатини ўзига жалб қилади. Улар ёш Владимир Ульяновнинг ўқишдаги муваффақиятларини кўрсатучи ҳужжатларни зўр ифтихор блан кўздан кечирадилар. Ульяновларнинг ҳамжиҳат оиласига бағишланган ҳужжатлар, Володянинг опа-сингиллари блан биргаликда тушган суратлари киши қалбида шу оилага зўр муҳаббат уйғотади. Володянинг биринчи синфни тугатиб олган мақтов қоғози, Симбирск гимназиясини битирганда олган олтин медали, етуклик аттестати ва бошқалар ёшларда зўр ҳавас туғдиради.

Биз бу ерда Москванинг олий ўқув юртларида барча миллат болалари блан бир қаторда билим олаётган ҳамшаҳарларимизни — тошкентли, самарқандли, фарғонали ва республикамизнинг бошқа шаҳарларидан келган ўзбек йигит-қизларини кўплаб учратдик. Бу зал ҳамавақт Москва студентлари, мактаб ўқучилари блан тўла. Бу бахтиёр ёшларнинг ҳам кўплари яхши ва а'ло баҳолар блан ўқимоқдалар. Мана, Москва мактабларидан келган ўқучиларнинг бир группаси залдаги ҳарбир экспонатни диққат блан кўздан кечирмоқда. Уларнинг раҳбари — кекса ўқитучи болаларни залдан бошлаб чиқар экан: «Болаларим, эсингизда бўлсин, Володя Ульянов ҳамавақт а'ло баҳо блан ўқиган эди» дейди.

Экскурсантлар залдан-залга ўтиб, В. И. Ленин революцион фаолиятининг бошланишига оид материаллар ва ҳужжатлар блан танишадилар. Мана, студентларнинг революцион ҳаракатида қатнашганлиги учун В. И. Лениннинг Кукушкино қишлоғига сургун қилинганлиги ҳақидаги полиция ҳужжатлари.

Рассом А. Морозов чизган суратда В. И. Лениннинг Москвадаги яширин йиғилишда народник В. П. Воронцовга қарши нутқ сўзлаётгани тасвирланган. Ёш Лениннинг ўткир боқишлари, Воронцовнинг эсанкираган, ҳаяжонли қиёфаси народникларнинг қақшатғич танқидга учраганликларини яққол кўрсатиб туради. В. И. Лениннинг Петербургдаги революцион фаолиятини кўрсатучи экспонатлар унинг марксистик назариянн, социализм идеяларини ишчилар ҳаракати блан боғлаб олиб боришнинг ашаддий душманлари — народникларга қарши олиб борган кескин курашига бағишланади. Ленин Петербургда «Ишчилар синфини озод қилиш учун кураш союзи»ни ташкил этади. Экскурсантлар музей стендларида В. И. Ленин ёзган варақаларни, унинг «Халқ дўстлари» нима ва улар социал-демократларга қарши қандай курашадилар» номли машҳур асарини кўрадилар.

В. И. Лениннинг оташин революцион фаолияти унинг яна қамоққа олиниши блан бўлиниб қолади. Лекин у қамоқда ҳам самодержавиега қарши бошланган курашини тўхтатмайди, «Кураш союзи»нинг қамалмай қолган а'золарига раҳбарлик қилади. Ленин медицина китобининг сатрлари орасига сут блан варақалар ёзади. Бу варақаларда социал-демократик партия программасининг проекти ёзилган эди.

Сибирь. В. И. Ленин блан Н. К. Крупская Шушенск қишлоғида сургунда. Рассом А. Тютиков чизган бу расмда Ленин яшаган уй тасвирланади. У лампанинг хира нурида илмий социализмга асос солган К. Маркс ва Ф. Энгельснинг асарларини ўқимоқда. Ленин узоқ Сибирьдан туриб ҳам ишчилар ҳаракатини диққат блан кузатиб боради, унга раҳбарлик қилади. Экскурсантлар Лениннинг ўша вақтда ёзган китоб ва брошюраларини кўрадилар.

В. И. Ленин сургундан кейин четэлга кетади. У, четэлда ўз сафдошлари блан бирга Умумроссия сиёсий газетасини тайёрлайди ва нашр этади. Ленин «Искра»си Россиядаги революцион ҳаракатнинг юксалишида жуда катта роль ўйнади.

Музейда В. И. Лениннинг Россияда марксистик партияни барпо этиш учун олиб борган курашини кўрсатучи жуда кўп материаллар қўйилган. Экскурсантлар бу ерда Лениннинг «Нима қилмоқ керак?», «Бир қадам олға, икки қадам орқага» номли машҳур асарларини, жуда кўп мақолаларини ва партиянинг II с'ездида сўзлаган нутқининг конспектларини кўрадилар.

Россияда революцион ҳаракат тобора кучайиб боради. А. Кутателадзе чизган суратда Ботуми ишчиларининг намойиши тасвирланган. Бу суратда намойиш ташкилотчиси ва раҳбари, Лениннинг содиқ шогирди И. В. Сталинни кўрамиз.

Яна бошқа бир сурат. И. Владимиров ишлаган бу суратда Петербургнинг гуноҳсиз ишчилари подшо казаклари томонидан ўққа тутилганлиги кўрсатилади. 1905 йил, 9 январь. Қаҳратон қиш. Петербург ишчилари ўз оила а'золари блан қўлларида бутлар, подшонинг портретларини кўтариб, ундан нажот истаб Қишки саройга келадилар. Подшо жаллодлари қуролсиз ишчиларни ўт очиб кутиб оладилар. Қишки сарой майдонидаги қор ўлган ва ярадор бўлган ишчилар, оналар, болалар, кексаларнинг қонига бўялган. Қочиб бораётган аламон ичида қўлларини муштлаб, ғазаб блан подшога ла'натлар ёғдириб бораётган кишилар кўринади. Уларнинг подшога бўлган ишончлари тамомила тугаган. Шу қонли якшанба куни кечқурунок ишчилар Петербург кўчаларида баррикадалар қуриб, «Йўқолсин подшо самодержавиеси!» деган революцион шиор блан чиқдилар. Петербург ишчиларининг овози бутун Россия бўйлаб янгради. Мамлакатнинг жуда кўп саноат марказларида стачкалар, кўпкишилик намойишлар, қуролли қўзғолонлар бўлиб ўтди. 1905 йилнинг декабрида бўлган қуролли қўзғолонларда Тошкент, Самарқанддаги ишчилар ва айрим ҳарбий қисмлар ҳам қатнашди...

Биринчи рус революцияси (1905—1907 йиллар) мағлубиятга учради. Рассом А. Рилов ишлаган расмда В. И. Лениннинг полициядан яшириниб, қоронғи кечада фин кўрфази музлари устидан четэлга кетаётганлиги тасвирланган. Бошқа бир расмда Челябинск тюрьмасининг баҳайбат дарвозаси тасвирланади. Кишанга солинган бир группа революционерлар дарвозадан чиқиб келмоқдалар. Уларни подшо солдатлари қор босган йўлдан узоқ Сибирь сургунига ҳайдаб бормоқдалар....

Броқ, отишлар, сургунлар Ленин ва унинг сафдошлари раҳбарлик қилаётган революцион ишчилар синфининг, меҳнаткаш омманинг мустаҳкам иродасини букаолмади.

Беш йилдан кейин подшо Россиясида революция янгидан кўтарилабошланди, 1917 йилда эса, Ленин тарбиялаб вояга етказган ва жангларда чиниққан Коммунистик партия пролетариатни ва камбағал деҳқонларни социалистик революцияга бошлаб борди. В. Кузнецов ишлаган суратда Смольнийдаги революцион штаб тасвирланади. 1917 йил, октябрь, В. И. Ленин ва унинг энг яқин сафдошлари шу ердан туриб революцияга раҳбарлик қилмоқдалар. Революция Россиянинг ҳамма жойларида ғалаба қозонмоқда. Музей стендидаги картада революциянинг зафар байроғи Россиянинг узоқ миллий ўлкаларида ҳам ғолибона ҳилпилламоқда. Қозоғистон ва Ўрта Осиёга, бошқа шаҳарлар блан бир қаторда Тошкент, Самарқанд, Қўқон, Скобелев шаҳарларига ҳам революциянинг зафар байроғи тикилган.

Социалистик революция ғалаба қозонди. Лекин, революция душманлари тамомила таслим бўлмаган, улар фитна уяларини қураётган, мамлакатнинг чекка ўлкаларида контрреволюцион кучларни тўплаётган, бурчак-бурчакларда суиқасдлар уюштираётган эдилар. Душманлар В. И. Ленин ҳаётига ҳам қасд қиладилар. 1918 йилнинг август ойида В. И. Ленин собиқ Михельсон заводи ишчиларининг митингидан чиқиб келаётганда душманнинг тўсатдан отилган ўқи блан оғир ярадор бўлади. Экскурсантлар Лениннинг ўқ тегиб ўтган пальтосини кўрадилар. Қўлида пистолет тутиб, пусиб турган душман агентига ғазаб тўла кўзлари блан қарайдилар.

Шу залда Россиянинг картаси осиғлиқ. Унда ўша вақтдаги фавқулодда жиддий ҳолат акс эттирилган. Ёш совет республикаси фронтларнинг ўтли ҳалқаси ичида. Революцион халқнинг чинакам доно раҳбари Ленин ўша даҳшатли кунларда ҳам ҳарбий, ҳам тинч хўжалик ва маданий қурилиш ишлари блан ниҳоятда банд. Ленин меҳнатга янгича, коммунистик муносабатни ёрқин ифода этучи шанбаликларда актив иштирок этади.

Гражданлар уруши фронтларидаги жангларнинг нафаси ҳали ўчган эмас. Улуғ Лениннинг битмас-туганмас энергияси чоризмдан мерос бўлиб қолган хароба, оч мамлакатни тиклаш ишларига қаратилган. У РСФСР даги ҳарбир уйни электр нури блан ёритиш планини тузиш кераклигини айтади. Музей залидаги катта картага Лениннинг: «Коммунизм — совет ҳокимияти плюс бутун мамлакатни электрлаштириш демакдир» деган сўзлари олтин ҳал блан ёзиб қўйилган.

Музейдаги кўпгина ҳужжатлар В. И. Лениннинг мамлакатни индустриялаш, оғир саноатни тобора ривожлантириш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилганлигини кўрсатади.

В. И. Ленин ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашга жуда катта э'тибор беради. Рассом Н. Сисоев чизган расмда Ленин блан Крупскаянинг Горькийда деҳқонлар орасида бўлганликлари тасвирланади.

1924 йил, 21 январь. Владимир Ильич Ленин вафот этди, деган қайғули хабар бутун мамлакатга тарқалди. Музейнинг сўнгги зали мотам либосига бурканган. Қора тутилган байроқлар эгилиб туради. Лениннинг вафоти муносабати блан чиқарилган газета сонлари, дун'ёнинг ҳамма томонларидан келган та'зия телеграммалари, хатлар, мотам митингларида олинган суратлар, завод, фабрика коллективларидан, партия ва совет ташкилотларидан келган мотам гулчамбарлари зални тўлдириб туради.

Ленин вафот этди, лекин унинг иши ҳаётдир. Экскурсантлар залдан чиқатуриб, мармар тош-тахта олдида тўхтайдилар. Бу тошга Коммунистик партиянинг ўз доҳиси қабри устида туриб айтган қасам'ёди олтин ҳарфлар блан ёзилган. Ленин ишининг буюк давомчиси, унинг содиқ шогирди ва сафдоши И. В. Сталин Советларнинг Бутуниттифоқ иккинчи с'ездида Ленин ишларига охиригача содиқ бўлиб қолиш тўғрисида партия номидан қасам'ёд қилади.

Биз, В. И. Ленин музейидан чиқатуриб, мамлакатимизда қандай буюк ўзгаришлар бўлганини, Коммунистик партия В. И. Ленин васиятларини амалга ошириб, совет халқини коммунизм сари дадил олиб бораётганлигини яна ҳам чуқур ҳис қилдик.

А. МИРБОБОЕВ.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, чигит экишни тезроқ тамомлаб, уни биртекис ундириб олиш учун курашайлик!

☆

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Квадрат-уялаб экиш плани сўзсиз бажарилсин

Областимизнинг колхоз, совхоз далаларида квадрат-уялаб чигит экаётган илғор экиш агрегатларининг а'золари 12—13 иш кунида 100—110 гектар ерга чигит экиб, агротехниканинг янги усулини жорий этишда намуна кўрсатмоқдалар.

Ўртасарой 2-нчи МТСининг универсалчиси Йўлдош Жўраев бошлиқ экиш агрегатининг а'золари 117 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экиб, ишнинг юқори сифатли бўлишини та'мин этганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотландилар. Пискент 2-нчи МТСининг универсалчиси Эрқул Алимов бошлиқ агрегат 110 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экди. Бундай илғорлар бошқа МТСларда ҳам кўп.

Шунга ўхшаш Оққўрғон районидаги иккала МТС ҳам квадрат-уялаб чигит экиш юзасидан белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажариб областимизда биринчилар қаторида бормоқда. Лекин областимизнинг ҳамма МТСларида, колхоз, совхозларида чигитни квадрат-уялаб экиш дуруст бораётир деб бўлмайди. Жуда катта имкониятлар мавжуд бўлишига қарамасдан айрим МТС ва колхозларда квадрат-уялаб чигит экиш юзасидан белгиланган топшириқлар бажарилмаётир. Экиш агрегатлари ишини пухта ташкил қилиш ўрнига, ишнинг осон йўлига ўтиб олиб чигитни торқаторлаб экмоқдалар.

Ҳатто областимизнинг илғор Орджоникидзе районида ҳам бу соҳада жиддий хатоларга йўл қўйилаётир. Бу МТСда (директор Абдурашидов, бош агрономи Йўлдошев ўртоқлар) квадрат-уялаб чигит экиш плани 18 процент бажарилди, холос. Райондаги «Сталинград», Охунбобоев номли колхозларда квадрат-уялаб чигит экиш жуда оз процентни ташкил этади. Бекобод 3-нчи МТСи зонасида атиги 67 гектар майдонга квадрат-уялаб чигит экилган. Сирдар'ё, Верхне-волинск ва Мирзачўл районларидаги машина-трактор станциялари ҳам квадрат-уялаб чигит экиш планини жуда қониқарсиз бажармоқдалар.

Квадрат-уялаб чигит экиш плани барча колхоз ва совхозларда сўзсиз бажарилиши керак. Бунинг учун ҳарбир экиш агрегатининг унумли ишлашига эришиш, илғор универсалчиларнинг тажрибаларини оммалаштириш зарур. Квадрат-уялаб чигит экиш учун ерни яхши тайёрлаш ва квадратнинг аниқ бўлишини та'минлаш керак. Колхозлардаги давлат агрономлари бу муҳим ишнинг чинакам ташкилотчиси бўлишлари лозим.

Район партия комитетининг МТС зоналари бўйича секретарьлари ва инструкторлари прогрессив агротехникани амалга оширишда, илғорлар тажрибасини оммалаштиришда ташкилотчилик қилишлари ва ташаббус кўрсатишлари зарур. Энг яхши экиш агрегатларини бошқараётган механизаторларни ва агрегат а'золарини рағбатлантириш тадбирларини амалга оширайлик.

Пахта ҳосили етиштиришнинг прогрессив усулларини дадиллик блан қўлланиш ўрнига иккиланиб юрган айрим раҳбарларнинг практикасига қаттиқ зарба бериш керак.

☆

Қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаб, ҳосилни ошириш учун курашамиз

Пахтачилик районимиз қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғидир. Шу блан бир қаторда колхозларимиз хўжалигида жамоат маҳсулдор чорвачилиги, шоли, картошка, сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш ҳам муҳим ўринни тутади. КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш юзасидан жуда катта тадбирларни белгилаб берди. Район партия ташкилоти ана шу программани амалга ошириш соҳасида бирмунча ташкилий ишларни олиб борди. Биз колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, ҳосилни ошириш, чорвачиликни ривожлантириш учун жуда катта моддий техника имкониятларига эга бўлдик.

Лекин ишимизда ҳали анча камчиликлар бор эди. Шу йилнинг бошида бўлиб ўтган район партия ташкилотининг III конференцияси партиямиз Марказий Комитети Пленумлари қарорларини тўла амалга оширишда район партия комитети ва колхоз партия ташкилотларининг жиддий хатоларга йўл қўйганликларини очиб ташлади. Районимизда пахтачиликни ривожлантириш соҳасида катта камчиликлар рўй берди. Янги, прогрессив агротехникани амалга ошириш соҳасида белгиланган тадбирлар бажарилмай қолди. Пахтачиликда агротехниканинг бузилишига йўл қўйилди, чигит экиш муддатлари 25 — 30 кунга чўзилиб кетди. Охунбобоев номли, Свердлов номли ва Жданов номли колхозлар май ойи давомида ҳам чигит экдилар. Ғўза парвариши агротехника талабларига мувофиқ ўтказилмади. Натижада пахта ҳосили камайиб, колхозчиларнинг даромадлари оз бўлди, колхоз жамоат хўжаликлари кенг кўламда ривожланмади.

Район партия комитети ўтган йилги жиддий хатоларни ҳисобга олиб, конференция делегатларининг танқидий мулоҳазаларидан тегишли хулоса чиқариб, қишлоқ хўжалигига ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликка раҳбарликни яхшилаш учун бирмунча тадбирларни амалга оширмоқда. Пахтачиликда янги, прогрессив агротехникани дадиллик блан амалга ошириш партия ташкилотининг диққат марказидадир. Шу йўл блан пахта ҳосилини муттасил оширишга эришиб, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашдаги вазифаларни бажариш мумкин.

Колхоз ишлабчиқаришига раҳбарлик қилишда бошланғич партия ташкилотларига таяниб, уларнинг ташкилотчилик фаолиятини кучайтириш район партия комитетининг энг муҳим иши бўлди. Колхоз бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, колхоз раҳбар кадрларини танлаш ва тарбиялаш соҳасида бирқатор ташкилий ишлар олиб борилди. Қолоқ, камҳосилли колхоз партия ташкилотлари тажрибали ва синалган кадрлар, партия ходимлари блан мустаҳкамланди. Район партия комитетининг аппаратидан 4 киши доимий ишлаш учун колхозларга юборилди. «XIX парт с'езд» колхозининг партия ташкилоти секретарьлигига агроном ўртоқ Юн тавсия қилинди. Жданов номли колхоз партия ташкилоти ишига агроном ўртоқ И. Юсупов юборилди. Ленин номли, Орджоникидзе номли колхозларга ҳам район аппаратидан бирнеча ходимлар доимий ишлашга кетдилар.

Колхоз ишлабчиқаришида далачилик бригадаси ҳал қилувчи аҳамиятта эга. Шуни ҳисобга олиб колхознинг раҳбарлик ишидаги 28 активни далачилик бригадаларига бошлиқ қилиб тайинланди. «Коммунизм» колхозида 4 коммунист бригадир бўлиб ишламоқда. Жданов номли, Свердлов номли «Северний маяк» колхозларида ҳам колхоз активининг бир қисми пахтачилик бригадаларига доимий ишлашга кўчдилар.

Агротехниканинг янги, прогрессив усулини муваффақиятли қўллаш кўп жиҳатдан механизатор кадрларга боғлиқ. Район партия комитетининг ҳар иккала МТС зонасидаги ходимлари механизатор кадрлар ўртасида ишлаш ва уларни тарбиялашда ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Янги усулда чигит экадиган агрегатларга энг яхши, тажрибали универсалчилар танланди. Уларнинг малакасини ошириш учун мутахассислар бошчилигида семинарлар уюштирилди, амалий машғулотлар ўтказилди. Энг муҳими, янги агротехникани пропагандэ қилиш ва колхозчиларга тушунтиришда колхоз партия ташкилотлари кучи блан оммавий ишлар олиб борилди. Суҳбатлар ўтказилди, лекциялар ўқилди, амалий машғулотларда янги техника блан таништирилди.

1-нчи ва 2-нчи МТС партия ташкилотлари механизаторларнинг техникани тез ва сифатли мослаш учун бошланган мусобақасига бошчилик қилдилар. Қисқа муддатда МТСлар паркида 83 сеялка ва 109 трактор, 84 культиватор, 36 удобритель қайта ускуналанди.

Партия ташкилотлари томонидан олиб борилган мазкур ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар натижасида кўклам дала ишларининг дастлабки кунларидаёқ бирмунча муваффақиятларга эришилди. Ҳамма пахта майдонида ўтган йилдагидан 18 кун илгари, я'ни 12 иш кунида чигит экиш туғалланди. Бу йил 2674 гектар майдонга чигит квадрат-уялаб экилди.

Экиш даврида илғор экиш агрегатларининг а'золари меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Масалан, Свердлов номли колхозда хизмат қилаётган 2 МТС универсалчиси Йўлдош Жўраев, контролёр Зиё Йўлдошев, сеялкачи Назарали Олимбоев ва бошқа ўртоқлар 12 иш кунида 117 гектар майдонга, Маленков номли колхозда ишлаётган 1-нчи МТСнинг универсалчиси Ҳасанов, контролёр Ким Анатолий, сеялкачи Аваз Мирзаев ўртоқлар 11 кунда 108 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экдилар. Механизаторларнинг самарали ишлаши натижасида Свердлов номли, Жданов номли ва Молотов номли колхозлар чигит экишга барвақт киришдилар ва бу ишни қисқа муддатда — 6-7 кунда туғалладилар.

Кўклам дала ишларида эришилган дастлабки муваффақиятларни мустаҳкамлаш учун ҳали кўп меҳнат қилишимиз керак. Энг муҳими, ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда ғўза тупларининг бўлишига эришиш лозим. Бунинг учун кўпчилик колхозларда ғўза парваришига тайёргарлик кўриш блан қатқалоққа қарши кураш чоралари амалга оширилаётир. МТСда «зиг-заг» боронаси, юлдузчалар қадалган бороналар тайёрлаб қўйилди. От-улов кучи блан ишлатиладиган воситалар ҳам тайёрланмоқда.

Бу йилги об-ҳаво шароити чигитни ердан яхши ва тўла ундириб олиш ва ҳар гектар ерда ғўза тупининг нормал бўлишини та'минлаш учун қўшимча чоралар кўриш заруриятини туғдирмоқда. МТС мутахассислари, агрономлар бошчилигида тажрибали колхозчилар иштироки блан ҳарбир колхоз, ҳарбир бригада, звено ерида чигит экилгандан кейин унинг ҳолати текширилиб чиқилмоқда. Ба'зи жойларда чигитни қўл блан қўшимча экиш ташкил этилаётир.

Район пахтакорлари областимизнинг Янгийўл райони колхозчилари блан мусобақа боғлаб ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини тўла бажариш учун янги прогрессив агротехникани дадиллик блан амалга оширадилар, социалистик мусобақада ғолиб чиқиш учун курашадилар.

И. ЮНУСОВ,

Ўзбекистон КП Ўртасарой район комитетининг секретари.

☆

Э'тибордан четда қолаётган колхозлар

ОКТЯБРЬ (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Районда чигит экишга пухта тайёрлик кўрган, квадрат-уялаб чигит экишни қисқа муддатда сифатли қилиб ўтказиш учун курашаётган колхозчилар, ажойиб механизаторларни кўплаб санаш мумкин. Бу ишни тўғри ташкил этган ва муваффақиятли ўтказиш учун курашаётган партия, совет ходимлари бор. Квадрат-уялаб чигит экишни дадиллик блан жорий қилишга киришган ва амалга ошираётган илғор кишилар кўп.

Октябрь районидаги илғор колхозларда квадрат-уялаб чигит экишга айниқса катта аҳамият берилди ва муваффақиятли ўтказилди. Айниқса механизаторлардан Ғаффоров, Иванов, Бекиров сингари кўпгина ўртоқлар квадрат-уялаб чигит экишда намунали иш қилдилар. Уларнинг ҳарбири 100-110 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экиб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

ОРИЯТЛИ КИШИЛАР

Районда камқувват колхозлар ҳақида гап бошланса дастлаб Энгельс номли, Маленков номли колхозлар тилга олинади. Биз шу колхозларда бўлдик. Жумладан, ҳозир Маленков номли колхозга борган киши колхозчиларнинг кўтаринки руҳ блан астойдил ишлаётганликларини, ўз колхозларини илғор колхозларга етказиб олиш учун қизғин кураш олиб бораётганликларини яққол сезади. Колхоз раҳбарлари блан учрашгунча биз ба'зи нарсалар блан танишдик. Деворда колхознинг 26 мартда чиққан «Пахтакор» номли деворий газетаси осиғлик турипти. Унда 10 га яқин қисқа-қисқа хабар босилган. «Чигитни қисқа муддатда экиб олайлик», «Маккажўхори экишни кўпайтирамиз», «Мактаб ва оила», «Илғор колхозчилар» деган сарлавҳали мақола ва хабарларни кўздан кечирган киши бу деворий газета колхозчиларнинг чинакам овози эканлигини пайқаб олади. «Биринчи участкада 26 мартда ўтказилган текшириш нимани кўрсатди» деган қисқа хабарда колхозчи Охунжон Каримов, Талаббой Йўлдошев, Умарали Акбаров, Содиқали Эрматовлар ишга соат 9 да, кечикиб чиққанликлари танқид қилинган. «Иш'ёқмас» сарлавҳали қисқа танқидий хабарда Валижон Инсофбоев «чигит экиладиган ердан томорқа берасизлар...» деб жанжал қилиб, ўзи ишга чиқмай, чойхўрлик қилиб юргани кўрсатилган. Унинг чойхонада чойхўрлик қилиб ўтиргани карикатура қилинган.

«Муштум далада» деган деворий газетанинг карикатуралари тагидаги ёзувлар қора қалам блан ёзилган. Ёзувларнинг бирнеча бор ўчириб ёзилгани билиниб турипти. Биз колхоз секретаридан нима учун бу ёзувларнинг ўчириб қайта ёзилиши сабабини сўрадик. Секретарь жуда мамнуният блан кулиб жавоб берди:

— Деворий газета жуда яхши иш бераяпти, бугун бирор колхозчини танқид қилиб қўйилса, у дарҳол партия ташкилотининг секретари ўртоқ Рисали Бўронбоевнинг ёнига келиб: «Энди бунақа бўлмайди, номимни ўчириб қўйсангиз...» деб илтимос қилади. Кишиларимиз ориятли...

Мана шу ориятли колхозчилар ўз колхозларининг камқувват бўлиб қолганидан ҳам орият чекадилар. Ўтган йили колхознинг янги раиси (Калинин номли колхознинг собиқ раиси) Жўра Сафаров раҳбарлигида колхозда иш бирмунча жонланди. 1953 йилга нисбатан колхозда пахта ҳосили ортди, 810 гектар ернинг ҳар гектаридан 5 центнердан кўп пахта йиғиб олинди. Бирнеча йилдан бери ишламай, бузилиб ётган колхоз ГЭСи капитал ремонтдан чиқарилиб ишга туширилди. Янгидан 550 точкалик радио узели қурилди. Дала шийпонларига, колхозчиларнинг уйларига, кўчаларга ва чойхонага, ҳаммаси бўлиб 250 радио репродуктор ўрнатилди. Колхозчилар учун 20 та янги уй қурилди. 3 километрли йўлга шағал тўкилиб, текисланди. Мана шу йўл ёқасида кўчатзор бор. Унда 50 минг ғўза кўчати ўстирилмоқда. 10 та машина сиғадиган гараж қурилабошланди. Дала йўлларига, қишлоқ кўчаларига кўпгина дарахт кўчатлари ўтқазилди. Буларнинг ҳаммаси колхозчиларнинг комил ишонч блан пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун, колхозни қолоқликдан чиқариш учун фидокорона меҳнат қилаётганликларини кўрсатади.

Ҳозир Маленков номли колхоз а'золарининг қолоқликдан чиқиш учун астойдил интилаётганликларини кўрган киши албатта қувонади. Лекин бу колхозда ҳозир чигит экиш ишини қониқарли деб бўлмайди. Биз колхознинг Солибой Абдураимов ҳосилот советининг раиси бўлган биринчи участкасига бордик. Бораберишда чап томондаги ер ҳайдалмоқда, колхозчилар ер текисламоқда. Ўнг томондаги ерда трактор блан борона қилиб чигит экилмоқда. Ўртада баланд тепа бор. Шу тепада қозиққа қоқилган рамкалардаги алвонларга шиорлар ёзиб қўйилган. Колхознинг кўчма Қизил байроғи шу ерда ҳилпираб турибди. Яна шу ерда 2 та «универсал» ва битта ҳайдов трактори турган эди. Чигит экаётган 49-нчи «универсал»нинг дифференсали бузилган, 8-нчи «универсал»нинг балони ёрилиб кетган. НАТИнинг корпус коробкаси ёрилганидан қисмларга бўлиб қўйилган. Хуллас, Пахта МТСининг Карим Мусаев бошлиқ 4-нчи бригадасида иш чатоқ. Бу бригада битта ДТ-54 ва битта НАТИ трактори блан колхознинг 500 гектар ерини ҳайдаб бериш ўрнига 150 гектар ерни ҳайдаган.

Биз колхоз раиси Жўра Сафаров, партия ташкилотининг секретари Рисали Бўронбоев ва райкомнинг шу МТС зонаси бўйича инструктори Ислом Норбоев ўртоқлар блан энди кўришиб турганимизда олдимизга кўк «Москвич» машинаси келиб тўхтади. Узун бўйли, ёшроқ йигит машинадан тушиб, сўрашгач раисга қаради ва:

— Тракторларни олиб кетгани келдим, —деди.

Раис ҳайрон бўлди, узоқ жим қолди. Ниҳоят:

— Яна бирор кун турса яхши бўларди-да, ҳеч иложи йўқми, барибир эртага дам олиш куни-ку? — деб илтимос қилди.

— Йўқ, бўлмайди, — йигит қат'ий жавоб берди, — бунинг устига справка ҳам бермабсизлар, — шикоятомиз гапирди йигит.

— Справкани бердик-ку, мана агрономдан сўранг. Ҳайдалган ерларни ўзи ўлчаб чиқди.

— Энди барибир, иложи йўқ, — деди ҳалиги йигит қат'ий.

— Ҳеч бўлмаса шу ҳайдаб турган ерини бўлиб чиқсин, — яна илтимос қилди раис.

— ...

«Москвич» бир зумда кўздан ғойиб бўлди. Кечга томон Вревский механизация мактабидан ёрдамга келган трактор бирнеча кундан бери бузилиб, ишламай ётган иккинчи тракторни тиркаб Куркулдук кўпригидан ўтиб кетди.

— Мана кўрдингизми, аҳволимиз шу, «универсал»дан шикоятимиз йўқ. Фақат ҳайдов трактори етишмаслиги қўлимизни тутиб турипти. Ҳали 100 гектардан ошиқ ҳайдалмаган еримиз бор, — деди раис.

Ҳозир Маленков номли камқувват колхозда аҳвол шундай. МТСнинг ҳайдов тракторлари колхознинг талабини қондираолмаётир. Чигит экишни қисқа муддатда тамомлаш учун ерни ҳайдаб улгурмаётир. Механизация мактабининг ёрдамга келган 2 та ҳайдов трактори олиб кетилди.

«МЕН ОЧИҒИНИ АЙТИШИМ КЕРАК...»

Хрушчев номли колхознинг ҳашаматли клуби олдида машиналар қаторлашиб кетди. Соат чоракам 10 да Пахта МТСининг совети бошланди. Советда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Республика колхоз ва совхозларида чигит экишнинг бориши тўғрисида»ги қарори ва Пахта МТСида чигит экишнинг ўн кунлик якуни муҳокама қилинди. Муҳокама вақтида қарорда кўрсатилган камчиликлар бу МТСда ҳам мавжуд эканлиги ма'лум бўлди.

Пахта МТСида, графикка мувофиқ, ер ҳайдаш плани аллақачон бажарилиши лозим эди. Лекин ҳозиргача 600 гектар пахта майдони ҳайдалмаган. МТСдаги ҳайдов тракторлари тўла қувват блан ишламаётир. Кунига бир трактор блан 10 гектар ўрнига 5—6 гектар ер ҳайдалган. Бунинг устига 32 ҳайдов тракторидан кунига фақат 11—12 таси ишлаб турган, қолган тракторлар турли сабаблар блан тўхтаб қолган. Бундан ташқари МТСдаги 58 сеялкадан фақат 38 таси ишлаб турибди. Қолган 20 сеялка колхозларда иш тўғри ташкил этилмаганидан, ерлар ҳайдалмаганидан бекор туриб қолмоқда.

Айрим колхозларда экиш сифатига яхши э'тибор берилмаган. Масалан, Хрушчев номли колхознинг Ислоҳот массивидаги кесакли ерларига мола босилмай чигит экиб юборилаберган. «Сталинчи» колхозининг қуйи участкасида ерлар чигит экишга яхши тайёрланмай туриб, чигит экилган. «Сталинчи» колхозида (раиси Жўрабеков, партия ташкилотининг секретари Олмахонов ўртоқлар) чигит ўз вақтида етказиб берилмагани, универсалчи бир ёққа кетиб қолгани учун трактор бекор турган. Маленков номли колхозда сеялкачи ўз вақтида ишга келмагани сабабли трактор бирқанча вақт ишлатилмаган. Шунингдек «Сталинчи» колхози сингари айрим колхозларда мавжуд ишчи кучлари дала ишларига тўла сафарбар этилмаган.

Унинчи апрельгача МТС зонасидаги колхозларда пахта майдонининг 77 процентига чигит экилган. Лекин чигит экилган ерларнинг атрофида бўш қолган ерларга қўшимча чигит экиш, гектарнинг тўлалиги учун кураш яхши олиб борилмаган. Чигит экилган ерларнинг атрофида бўш қолган жойларнинг фақат 10 процентига чигит экилган.

МТС советида бош агроном ўртоқ Копсов анча гапларни айтди. Тельман номли колхозда «ҳа деб ерлар қайта-қайта ҳайдалмоқда, юмшоқ ерлар ҳам чизел қилинмоқда» деб да'во қилди. Тельман номли колхознинг раиси Шамсиев:«Ўртоқ агроном, биз ҳали сизни колхозда бирор марта ҳам кўрганимиз йўқ. Нега кўрмасдан, билмасдан, колхозга бормасдан ёлғон гапирасиз?» деди.

МТС советида анча одам гапирди. Энгельс номли колхоз раиси Карим Хайдаров айниқса куйиб-пишиб сўзлади:

— Мен очиғини айтишим керакки, — деб сўз бошлади у. — МТС бизнинг камқувват колхозга қониқарли ёрдам бермаётир.

Бу блан ўртоқ Хайдаров, вақти келганда «эшитмадим, билмадим, хабарим йўқ» деб писанда қилувчиларни тан олмаймиз демоқчи бўлди.

Совет тамом бўлди. 10 дан ошиқ механизатор олиб қолинди ва уларга эртага Октябрь МТСига қарашли Катанович номли колхозга ёрдам учун боришлари тушунтирилди. Қизиқ, Энгельс номли колхоз раисининг арзи-додидан ҳечқандай хулоса чиқарилмади. Бу камқувват колхознинг талабини қондириш ёки қондирмаслик ҳақида ҳечқандай сўз ҳам бўлмади.

«КУЧЛИ КОЛХОЗГА — КУЧЛИ ТРАКТОР, КАМҚУВВАТГА — КАМҚУВВАТ ТРАКТОР»

Эртаси куни биз Энгельс номли колхозда бўлдик, колхоз аҳволи блан танишдик. Бу колхознинг тузилганига 9 йил бўлган. Шу 9 йил мобайнида колхозга 10 киши раислик қилган. Бир раис 4 йил ишлаган, қолган 5 йил ичида 9 марта раис ўзгарган. Хуллас, бу ерда колхоз ишлабчиқаришини кучайтириш, колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш тўғрисида эмас, нуқул раис сайлаш ва раисни бўшатиш тўғрисида бош қотирганлар. Район ташкилотлари бунга ҳамон йўл қўйиб келмоқдалар.

Бу йил яна янги раис, Калинин номли колхознинг а'зоси Карим Хайдаров сайланди. Бу раис ҳам шу вақтгача гўё меҳмондай юрипти, ҳозиргача колхозга кўчиб келмаган.

Бу йил Энгельс номли колхозда 352 гектар ерга чигит, 30 гектар ерга маккажўхори, 56 гектар ерга сабзавот экилиши лозим. Колхоз камқувват, ишчи кучи кам. Шунинг учун бу колхозга ҳартарафлама амалий ёрдам бериш лозим. Айниқса бу колхозда ишчи кучи камроқ талаб этиладиган, меҳнат тежаладиган квадрат-уялаб чигит экишни мумкин қадар кўпроқ жорий қилиш керак эди. Лекин райондан берилган планга кўра бу колхозда квадрат-уялаб чигит экиш кўзда тутилмаган. Ваҳоланки, колхоз қишлоғининг атрофида квадрат-уялаб чигит экиш мумкин бўлган ерлар кўп.

Биз колхозга борган куни (10 апрельда) 352 гектар ердан 134 гектари ҳали ҳайдалмаган эди. Колхознинг Жумабоев, Худойберганов ўртоқлар бошлиқ бригада ерлари ҳали ҳайдалмаган ва ғўзапояси йиғиб олинмаган. Бу колхоз ерлари адирга жойлашганидан ўтган йилги ариқларнинг ҳарер-ҳарери чўкиб кетган. Қарийб 3 километр келадиган ариқнинг чўкиб кеттан жойлари булдозер блан кўтарилиб ғамба қилиниши лозим. Лекин бу муҳим иш бажарилмаган.

Агар бу колхоздаги тракторнинг сонини ҳисобга олсангиз, иш жойидага ўхшайди. Колхозда 3 ҳайдов трактори, 8 та «универсал» бор. Ишга келганда аҳвол бошқача. Жумладан, 206-нчи ДТ-54 трактори сифатсиз ремонт қилинганидан кўп вақтдан бери тўхтаб турипти.

Биз бригада механиги К. Сухаров блан суҳбатлашдик.

— Нега аҳвол ёмон?

— Тракторлар ярамайди,—деди у.

— Ремонт қилинмаганмиди?

— Мен бу ишга тайинланган вақтимда МТСнинг бош инженери Резников: «бу янги трактор», деган эди.

Бу вақт колхозга К. Резников блан райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари М. Азимов ўртоқлар келиб қолди. Уларнинг ҳар иккаласи ҳам 206-нчи ДТ—54 тракторини «янги трактор» деб яна та'кидладилар.

— Янги бўлса нега ер ҳайдашга кучи етмайди?

— Энди ремонт талаб бўлиб қолиптида. Бу бўлмаса бошқа трактор ҳам борку,—деди ўртоқ Резников.

Ҳаммамиз 5-нчи бригада ерига бордик. У ерда 2 та ДТ—54 трактори тўхтаб турган эди.

— 70-нчи ДТ—54 тракторини яхши ишлатса бўлади-ю, тракторчиларимизнинг мазаси йўқ. Шу бугун кечаси тракторчи Эшонқул Қаюмов тракторни жойида юргузиб қўйиб, бемалол ухлай берган,—деди агроном В. Адашбоев.

Ариқнинг бериги томонида 85-нчи ДТ—54 трактори тўхтаб турибди. Унинг ёнида тракторнинг турли қисмлари сочилиб ётибди.

— Нега бу трактор бекор турибди, — деб сўрадик.

— Ҳарқандай трактор ҳам тихоход учун 2—3 соат тўхтайдида,—деб жавоб берди ўртоқ Резников.

— 2—3 соат эмас, Киров номли колхоздан бизга ёрдамга келганидан бери тўхтаб ётибди, бугун роса 9 кун бўлди,—деди раис.

Бригада механиги ўртоқ Сухаров луқма ташлади:

— Эй, ўртоқ раис билмайсизми, бизнинг райондаги раҳбарлар бақувват колхозга бақувват трактор, камқувват колхозга камқувват тракторни юборишга ўрганиб қолганлар,—деди.

Дарҳақиқат, Октябрь районида бақувват колхозларга бақувват тракторлар берилмоқда. Яқинда район партия комитети камқувват колхозларга ёрдам бериш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Аммо бу қарорнинг район ташкилотларига доир қисми, айниқса МТСларга доир қисми ҳали тўла амалга оширилмаётир. Камқувват колхоз раислари бу аҳвол блан қолоқликдан чиқиб бўлмайди деб очиқойдин айтмоқдалар. Район ташкилотлари бу ошкора қилинган фактларга қарор блан эмас, амалий ва реал иш блан жавоб беришлари керак.

Б. ХАЛИЛОВ.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Чигитни бир текисда ундириб олиш учун қатқалоқни тезда юмшатайлик

Чигитни тез ва бир текисда ундириб олиш пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг энг зарур агротехника тадбирларидан биридир. Чунки чигит сийрак униб чиқса пахта ҳосилининг камайиб кетиши мумкин. Чигит бир вақтда текис унмаса эрта униб чиққан ғўзалар тез авж олиб, кечроқ чиққан ғўзаларни қисиб қўяди, кечикиб чиққан ғўзалар яхши ривожланмайди ва кўп кўсак тугаолмайди, пахтаси кеч етилади.

Чигитнинг сийрак униши ва текис ўсмаслигига кўп сабаблар бор. Буларнинг бири қатқалоқдир. Ҳозирги энг муҳим вазифа ер бетининг қатқалоқ босишига йўл қўймасликдир. Шу кунларда бўлиб ўтган ёмғирлар тупроқнинг устки қатламини жуда ивитиб, лойга айлантириб юборди. Одатда бу лой қотиб, ер бетида қалин ва қаттиқ қатқалоқ ҳосил бўлади. Қатқалоқ ба'зан 3—4 сантиметргача қалинликка етади. Бу ҳолда энди униб келаётган чигит ер бетига чиқаолмайди, уруғ барги букилади, ҳаво ва ёруғлик олалмай нобуд бўлиши мумкин. Униб чиққан ёш майсалар эса, қатқалоқдан жуда қисилиб нимжон бўлиб ўсади. Тупроқдаги бўлган озуқа моддаларидан етарли фойдаланаолмайди. Бундан ташқари қатқалоқ босган ердаги нам буғланиб кетади, тупроқ қуриб қолади. Шўрхок ерларда эса, тупроқдаги зарарли тузлар кўтарилиб ер бетига чиқади. Натижада чигит жуда ола униб чиқади. 1954 йили Октябрь районидаги Сталин номли колхозда қатқалоққа қарши курашилмаган далаларда ғўзани яганалаш олдидан ҳар метр масофада 12 тупдан, қатқалоқ ўз вақтида йўқотилган далаларда эса 24 тупдан ғўза бўлган. Натижада биринчи даланинг ҳар гектарида 61 минг туп, иккинчи даланинг ҳар гектарида 84 минг тупдан ўсимлик ўсди. Демак, қатқалоқнинг олди олинмаса пахта ҳосили камайиб кетади.

Қатқалоқ қанча эрта юмшатилса шунча яхши. Илмий-текшириш ма'лумотларига қараганда қатқалоқ ўз вақтида юмшатилса ғўза туплари 100 процент сақланиб қолади. Агар қатқалоқ юмшатиш уч кун кечикса 90 процентга, 6 кун кечикса 73 процентга тушиб қолади. Шунинг учун ёғингарчиликдан кейин ер тобига келиши блан қатқалоқни 1—2 кун ичида юмшатиб олиш керак.

Ғўза майсалари ҳали кўкариб чиқмаган далаларда қатқалоқнинг олдини олиш учун ер бети «зиг-заг» борона, ротацион мотига ва колхоз, совхоз устахоналарида тайёрланган темир тишли тахталарда кўпи блан 4—5 сантиметр чуқурликда юмшатилади. Борона, мотига ва ҳоказолар тракторга ёки от-уловга тиркалган ҳолда чигит экилган қаторларнинг кўндалангига қаратиб юргизилади.

Ғўзалар битта-яримта униб чиқаётган далаларда қатқалоқни юмшатиш учун ротацион мотигани ғўза қатори бўйлаб юритиб юмшатиш ва қатор ораларини культивация қилиш яхши натижа беради. Бунда КДР мосламаси ўрнатилган трактор культиваторидан фойдаланиш мумкин. Шундай қилинганда культиваторнинг пичоқ ва ғоз панжалари ерни 6—8 сантиметрдан кўп чуқурламаслиги керак.

Ма'лумки, ёш майсалар далада кўзга ташланиб қолган пайтларда ер бети қаттиқ қатқалоқ бойласа ротацион мотига блан қатқалоққа қарши кураш кутилган натижани бермайди. Чунки бунда қатқалоқни бузишда ниш отган чигитларнинг уруғ барг почаси мўрт бўлгани учун синиб кетади ва ёш майсалар шикастланади. Бундай ҳолларда хўжаликдаги барча кучни, ҳатто мактаб ўқувчиларини ҳам ишга жалб этиб қатқалоқни кетман-теша, хаскаш ва бошқалар блан юмшатиш керак.

Қатқалоқни юмшатилаётганда энди униб чиқаётган, ҳали сариғ бўлган майсаларни бирданига очиб ташлаш ярамайди, акс ҳолда уларни офтоб уради. Шунинг учун очилиб қолган уруғ барглар устига юпқа қилиб майда тупроқ сепиб кетиш зарур.

Квадрат ёки тўғри бурчак шаклда уялаб экилган ерларда ғуж бўлиб унаётган чигитлар қатқалоқни кўтариб бузиб чиқаоладилар. Лекин шунда ҳам битта ёки бирнечта унаётган ғўзанинг шикастланиши ёки нобуд бўлиши мумкин. Ма'лумки, чигитнинг қайси шаклда экилишига қараб ҳарбир уяда иккитадан тўрттагача ғўза туплари ўсдириш керак. Шундагина ҳар гектар ерда белгиланган туп қалинлиги та'мин этилади. Агар уядаги ғуж унаётган майсаларнинг бақувват деб квадрат-уялаб экилган ерларда қатқалоқ юмшатилмаса, ба'зи уяларда етарлик сонда ғўза тупларининг бўлмай қолиши мумкин. Шунга эришмоқ керакки, уялаб экилганда ҳам яганалашгача ҳарбир уяда камида 4—5 тупдан ғўза бўлиши керак. Шунинг учун квадрат-уялаб ва тўғри бурчакли шаклда чигит экилган далаларда қатқалоқ ҳосил бўлса уни тезда юмшатишнинг бутун чораларини кўриш лозим.

Областимиз колхоз ва совхозлари бутун куч ва моддий техника воситаларидан тўла фойдаланиб, қатқалоқни тезда юмшатишлари, чигитнинг биртекис униб чиқиши учун қулай шароит яратиб беришлари зарур.

Н. НОРМУҲАМЕДОВ,

Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Нега улар елкаларини қисади...?“

«Тошкент ҳақиқат» газетасида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Чиноз район «XIX партс'езд» колхозидаги жиддий камчиликлар танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Чиноз район комитетининг секретари ўртоқ Клевлеевнинг редакциямизга хабар қилишича, текшириш натижасида мақолада келтирилган фактлар тўла исботланган.

«XIX партс'езд» колхоз а'золарининг умумий йиғилишида кўкламга пухта тайёргарлик кўрмагани ва ўз вазифасини уддалайолмагани учун ўртоқ Норқўзи Ҳолматов раислик вазифасидан бўшатилган.

Район партия комитети газетада кўрсатилган камчиликларни тузатиш, оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш юзасидан тадбирлар белгилаган ва социалистик мусобақани кенгайтиришда колхоз партия ташкилотига амалий ёрдам берган.

ПОЛЬШАДА В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИНИНГ НАШР ЭТИЛИШИ

ВАРШАВА, 14 апрель. (ТАСС). Халқ-демократик ҳокимияти барпо қилинганидан буён ўтган 10 йил ичида Польшада В. И. Ленин асарлари жам'и 9 миллион 177 минг нусха нашр этилди. В. И. Ленин асарларининг 21 томи, Лениннинг социалистик мусобақа тўғрисидаги, қишлоқни социалистик негизда қайтақуриш, партия қурилиши, касаба союзлар ҳақидаги, хотин-қизларнинг социализм учун курашдаги роли тўғрисидаги мақолалари, нутқлари ва сўзларидан иборат бирнеча тўплам нашр этилди.

Лениннинг кўп асарлари бирнеча марта босиб чиқарилди.

Бу йил В. И. Ленин асарларининг яна 5 томини нашр этиш, Ленин асарларининг тематик тўпламини «Ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи тўғрисида» деган умумий сарлавҳа блан чиқариш мўлжалланади. В. И. Ленин танланган асарларининг икки томлиги ва Лениннинг Польша ҳамда поляк ишчилар ҳаракати тўғрисидаги асарлари тўплами яна нашр этилабошлайди. «Ленин Польшада» деган китоб босиб чиқарилади. Бу китоб Ильичнинг 1912 — 1914 йилларда Краковда Поронино ва Оқ Дунайцда бўлган вақти ва фаолиятини тасвирлайди.

Болгар халқи В. И. Ленин туғилган куннинг 85 йиллигини нишонламоқда

СОФИЯ, 14 апрель. (ТАСС). Болгария-Совет жамиятлари Союзи В. И. Ленин туғилган куннинг 85 йиллигига Болгарияда кенг тайёргарлик кўрмоқда. Корхоналарда ва янги қурилишларда, муассасаларда, мактабларда, меҳнат кооператив деҳқончилик хўжаликларида витриналар ва Ленин бурчаклари ташкил этилмоқда, деворий газеталар чиқарилмоқда. Болгария-Совет дўстлиги кечалари, В. И. Ленинга бағишланган тантанали кечалар ўтказилмоқда.

Болгария-Совет жамиятлари Союзи докладчиларга ёрдам тариқасида «Ленин — халқларнинг тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги байроғи» деган брошюрани кўп нусхада нашр этди.

Болгария-Совет жамиятлари Союзининг Марказий кенгаши ва София кенгаши улуғ Ленин туғилган куннинг 85 йиллигига бағишлаб тантанали кеча ўтказди.

Венгер халқи В. И. Ленин хотирасини ҳурматлаб эсга олмоқда

БУДАПЕШТ, 14 апрель. (ТАСС). Венгер халқи В. И. Ленин туғилган куннинг 85 йиллигини кенг нишонлашга тайёрланмоқда. 15 апрельдан тортиб 22 апрельгача корхоналарда, муассасаларда, қишлоқларда ана шу кунга бағишлаб йиғилишлар ўтказилади. В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида, Венгрия Халқ Республикасининг Ленин идеяларини амалга ошириш туфайли эришган муваффақиятлари ҳақида лекция ва суҳбатлар уюштирилмоқда.

21 апрельда Будапештдаги давлат опера театри биносида тантанали мажлис бўлади. Бу мажлисни Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитети, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети ва Венгрия-Совет жамияти ўтказади.

Венгрия кенг меҳнаткашлар оммаси В. И. Ленин асарларини севиб ўқимоқдалар. Мамлакат озод қилинганидан кейин ўтган йиллар ичида В. И. Ленин асарлари жам'и 2 миллион 739 минг нусха нашр этилди. В. И. Ленин асарларининг 26 томи нашр этилди.

ХХР савдо делегациясининг Японияда бўлишига доир

ШАНХАЙ, 14 апрель. (ТАСС). Япон радиоси қуйидаги хабарни эшитдирди: кеча Токиода япон савдо-саноат доираларининг вакиллари блан ХХР савдо делегацияси Япония блан ХХР ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилгунча бир-бирларига хусусий савдо вакиллари юбориш ҳақида бир фикрга келдилар, шунингдек Токиода, Пекинда, Тяньцзинда, Шанхайда ва Кантонда япон ва хитой саноат товарлари виставкаларини яқин кунларда ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Хабар берилишича, ХХР савдо делегациясининг а'золари кеча Япония кемасозлик компанияларининг вакиллари блан учрашганлар ва Японияддан Хитойга кемалар экспорт қилиш масаласи юзасидан улар блан маслаҳатлашганлар.

ХХР савдо делегацияси вакилларининг Японияддан Хитойга кемалар экспорт қилиш имконияти ҳақида ахборот бериш тўғрисидаги илтимосига жавобан Япония кемасозлик компанияларининг вакиллари, ҳозирги вақтда ХХРга кемалар экспорт қилишни Қўшма Штатлар тақиқлаб қўйган, деб билдирганлар, лекин бу хил тақиқлашнинг бекор қилинишига эришажакларини айтганлар.

Осиё ва Африка мамлакатлари конференцияси олдидан

МОНТЕВИДЕО, 14 апрель. (ТАСС). Уругвайда чиқадиган «Эль дебате» деган буржуа газетаси Осиё ва Африка мамлакатларининг Бандунгда чақириладиган конференциясини табрикламоқда. Газета «ғарб цивилизацияси» Осиё ва Африка мамлакатларига оғир мерос қолдирганлигини айтиб, бу меросдан қутилиш Осиё ва Африка мамлакатлари учун «биринчи даражада аҳамиятга эга бўлган проблема» деб уқтириб ўтмоқда.

Англия қироличаси Париж битимларини имзолади

ЛОНДОН, 14 апрель. (ТАСС). Расмий манба'дан ма'лум бўлишича, қиролича Елизавета илгари Англия парламенти ма'қуллаган Париж битимларини имзолаган.

Инглиз ефрейтори Ж. Гордон ГДРга ўтди

БЕРЛИН, 15 апрель. (ТАСС). АДН агентлиги қуйидагиларни билдирди: 1955 йил 8 апрельда инглиз ефрейтори Ж. Гордон Германия Демократик Республикасига ўтди ва ўзига сиёсий бошпана беришни сўраб ГДР ҳукуматига мурожаат қилди. Унинг илтимоси қондирилди. Гордон ўзига сиёсий бошпана бериш тўғрисидаги илтимосномасида бундай деб ёзади:

«Мен — ефрейтор Ж. Гордон, шахсий номерим 22789776, Шотландия тоғ ўқчилари биринчи аржиль-сэтерленд батальонидан ман.

Мен сиёсий бошпана беришни ГДР ҳукуматидан сўраш учун 8 апрельда Берлиннинг инглиз секторидан Германия Демократик Республикасига ўтдим.

Бундай қилганимга сабаб шуки, мен тинчлик иши учун ишлашни хоҳлайман ва янги урушга тайёрланаётган инглиз армиясида хизмат қилишни хоҳламайман.

Мен узоқ вақт ўйлаб, шундай қилишга қарор бердим. Бизнинг офицерларимиз бизга, инглиз армияси Германияда қолишга мажбур, деб айтар эдилар. Аммо, мен Берлинда бўлган вақтимда кўриб билдимки, Германия Демократик Республикаси урушга тайёрланаётгани йўқ ва унинг аҳолиси бирлашган озод Германия учун кураш олиб бораётир. Бу эса, армиямиздаги кўп солдатлар блан бирга мен орзу қилган нарсанинг худди ўзгинасидир.

Америка ва Англия империалистларининг ғарбий герман армиясини вужудга келтираётганлиги тинчликка хавф туғдирмоқда. Кейинги жаҳон урушида неча минглаб инглизларни ўлдирган ва шаҳарларимизни вайрон қилган илгариги фашист офицерлар бу армияга қўмондонлик қиладилар. Эндиликда эса, Англия ҳукумати ва инглиз офицерларимиз ана шу нацист офицерлар Совет Иттифоқига қарши бўладиган урушда бизнинг «иттифоқчиларимиз» бўлиб қолдилар деб бизни ишонтиришни хоҳлайдилар. Аммо, мен иккинчи жаҳон уруши даврида иттифоқчимиз бўлган мамлакатга қарши гитлерчилар блан биргаликда уруш қилишни хоҳламайман.

Мен ва бошқа кўпгина инглиз солдатлари Совет Иттифоқининг Англияга ҳам, Америкага ҳам таҳдид қилмаётганлигини яхши биламиз. Аммо, бунинг аксича, Америка Англияга таҳдид қилмоқда, чунки АҚШ ўзининг агрессив планлари блан Англияни ўз мустамлакасига ва ҳарбий плацдармга айлантирмоқда.

Шу сабабдан, мен инглиз армияси блан алоқани узишга қарор бердим ва уруш оловини ёқувчиларга қарши демократик кучлар блан биргаликда кураш олиб бориш учун тинчлик лагерига ўтишга қарор бердим. Мен инглиз армиясида хизмат қилиш мажбуриятимни буздим. Бу мажбурият 22 йилдан ортиқ вақт ичида ўз кучини сақлаши керак эди. Мен турмуш аҳволим оғир бўлганлиги сабабли, армия сафига боришдан бошқа илож топаолмаганлигим учун бир вақтлар ана шу мажбуриятга қўл қўйган эдим.

Мен бирор ҳунар ўрганаман ва бирор касб эгаси бўламан деб умид қилган эдим. Аммо, мен ҳеч кимга таҳдид қилмаётган кишиларни ўлдирувчи қотил бўлишни истамайман ва уруш олови ёқувчиларнинг манфаатлари учун ўлишни хоҳламайман.

Мени Малайяга ёки Кенияга юборишлари мумкин эди. Малайя ёки Кенияда армиядаги кўп дўстларимни ўлдирганлари каби мени ҳам муқаррар ўлдирар эдилар.

Мен аминманки, инглиз солдатларидан кўплари менинг бу ишимни ма'қуллайдилар ва улар ҳам шундай ҳаракат қилишни истайдилар. Офицерлар кўрсатаётган та'сиргина ва қаттиқ ҳарбий жазо бериш блан қилинаётган дўқгина уларнинг шундай қадам қўйишига йўл қўймаётир.

Мен янги ҳаёт бошлаш, ишлаш, тинч, ижодий меҳнат блан шуғулланиш, болачақали бўлиб яшаш учун Германия Демократик Республикасига ўтдим. Германия Демократик Республикасида бунинг учун зарур бўлган имкониятларнинг ҳаммаси борлигига ишонаман.

Менга сиёсий бошпана беришни Германия Демократик Республикаси ҳукуматидан сўрайман ва уруш оловини ёқувчиларнинг агрессив планларини прогрессив кучлар блан биргаликда фош қилиш учун қўлимдан келган бутун чорани кўришга ва'да бераман».

ГДР меҳнаткашлари ГДР Министрлар Советининг империалистик агентларни фош қилиш тўғрисидаги баёнотини ма'қулламоқдалар

БЕРЛИН, 14 апрель. (ТАСС). Уруш оловини ёқувчи империалистларнинг ва уларнинг агентура марказларининг жиноий ишлари тўғрисида Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети чиқарган баёнот республика аҳолиси ўртасида кенг муҳокама қилинмоқда. ГДРдаги демократик партиялар ва оммавий ташкилотлар четэл агентурасининг ишлари хавфли эканлигини ва ҳушёрликни ошириш зарур эканлигини аҳолига тушунтириш ишларини кучайтирдилар.

Бугун чиққан барча газеталарнинг бош мақолалари ҳушёрлик тўғрисидаги масалага бағишланган. Газеталар республиканинг тинч тараққиёти соҳасида эришилган муваффақиятларни қайд қилмоқдалар ва меҳнаткашларнинг тинч даврда қўлга киритган ғалабаларини душманларнинг кирдикорларидан ҳимоя қилиш зарур эканлигини та'кидламоқдалар. Газеталар ГДР аҳолисини ҳуш'ёрликни оширишга ва жосусларнинг, диверсантларнинг ҳамда империализмга хизмат қилаётган бошқа агентларнинг кирдикорларини фош қилиб ташлашга чақирмоқдалар.

Республикадаги корхоналар ва муассасаларда меҳнаткашларнинг митинг ва йиғилишлари бўлмоқда. Бу митинг ва йиғилишларнинг қатнашчилари, империалистик агентларнинг фош қилинганлигидан мамнун бўлганликларини билдирмоқдалар ва ҳуш'ёрликни оширишга ва'да бермоқдалар. Кўп ишчилар меҳнат соҳасида янги мажбуриятлар олмоқдалар.

Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилинишига қарши Копенгагенда митинг

КОПЕНГАГЕН, 14 апрель. (ТАСС). Кеча Дания фольketинги биноси олдида оммавий митинг бўлди. Бу митингни «Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилинишига қаршилик кўрсатиш ҳаракати ташаббускор комитети» ўтказди. Митингда 20 мингдан ортиқ киши қатнашди. Митингда сўзга чиққан кишилар Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилиниши натижасида Дания хавф остида қолишини кўрсатиб ўтдилар ва Париж битимларини ратификация қилиш масаласи юзасидан референдум ўтказишга чақирдилар.

Митингда қабул қилинган резолюцияда Ғарбий Германияни қайтадан қуроллантириш сиёсати аҳолини ташвишга солиб қўйганлиги та'кидланади. Митинг қатнашчилари фольketинг депутатларини Ғарбий Германияни Шимолий Атлантик иттифоқига қўшиш масаласи юзасидан референдум ўтказишни ёқлаб чиқишга чақирдилар. Митингда сайланган делегация ана шу резолюцияни фольketингга топширди.

Ҳиндистон самолётининг ҳалокатга учраганлиги ҳақида Синьхуа агентлигининг хабари

ПЕКИН, 14 апрель. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: кеча Гонконгдаги инглиз ма'мурлари баёнот э'лон қилдилар. Баёнотда «Эйр Индиа интернейшнл корпорейшн» компаниясига қарашли бўлган ва АҚШ ҳамда Чан Кай-ши махфий агентларининг диверсияси натижасида йўлда — Индонезияга бораётган вақтда ҳалокатга учраган самолётнинг Гонконгдан учиб кетиши олдидан бўлган аҳволнинг ба'зи тафсилотлари баён қилинади. Баёнотда АҚШ ва Чан Кай-ши агентларининг самолётни ҳалок қилиш мақсадида уюштирган фитнаси тўғрисида Пекиндаги инглиз ишлар вакили орқали Хитой ҳукуматининг огоҳлантириши олинганлиги та'кидланади. Баёнотда самолётга Гонконгда бирор кишининг портловчи модда қўйган бўлиш эҳтимоли рад этилмайди. Баёнотда «Гонконг полицияси бу ишни синчиклаб текширайётир» дейилади.

Кеча Юнайтед Пресс агентлиги, Гонконгда, Ҳиндистон самолётининг ҳалокатга учрашига диверсия акти сабаб бўлган, деган овозалар тарқалди, деб хабар қилди.

Олинган хабарларга қараганда, Сиданау ороли (Натуна ороллари) яқинида Сингапурдан 500 километр шарқи-шимолдаги жойда Ҳиндистон самолётининг парчалари топилган. Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясига бораётган Хитой делегацияси ходимлари ва мухбирлар тушган самолёт орол соҳилидан бир километр масофада денгизга йиқилиб тушган. Самолёт парчалари ёнидан ба'зи буюмлар ҳам топилган. Сиданау оролидаги балиқчиларнинг айтишига қараганда, самолёт денгизга йиқилиб тушиш олдидан осмонда портлаган ва ёниб кетган.

Жакарта аэропортидагиларнинг айтишига қараганда, 11 апрельда маҳаллий вақт блан соат 16 дан 20 минут ўтганда, я'ни ҳалокатдан ўн минут олдин самолёт учиш шароити нормал эканлигини хабар қилган. Ўша вақтда самолёт Жакартадан бирярим соатлик масофада бўлган. Орадан ўн минут ўтгач самолёт ҳалокатга учраганлиги ҳақида уч марта сигнал берган ва сўнгра жим бўлиб қолган.

Сингапурдаги инглиз денгиз штабидагиларнинг айтишича, самолёт экипажининг уч а'зоси эсон-омон қолган ва «Демпьер» деган инглиз фрегати томонидан кичик оролдан топиб олинган. Булар иккинчи учучи Диксит, штурман Патак ва инженер Карникдир. Мавжуд ма'лумотларга кўра, бошқа эсон-омон қолганларни излаш давом этмоқда.

Эттлининг Виннипегдаги матбуот конференцияда қилган баёноти

ЛОНДОН, 14 апрель. (ТАСС). Рейтер агентлиги хабар беради: Англия лейбористлар партиясининг раҳбари Эттли Виннипегдаги (Канада) матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, АҚШнинг Хитой Халқ Республикасига нисбатан юргизаётган сиёсатини танқид қилди. Эттли Англия гўё Тайваньни «мудофаа» қилишда (я'ни Америка қўшинларининг Тайваньни оккупация қилиб туришида — **Редакция**) қатнашади эмиш деб тарқатилаётган хабарларга тўхталиб, бу «бизнинг ишимиз эмас ва ҳатто бирлашган миллатларнинг иши ҳам эмас, бу — нуқул америкалиларнинг хавфли иши» деди.

Шу блан бирга, Эттли Тайваньда қандайдир «плебисцит» ўтказиш мумкинлигини ва бу территорияни «нейтрализация» қилиш мақбуллигини айтди, ҳолбуки Тайвань Хитой Халқ Республикасининг ажралмас қисми эканлиги ва ХХРнинг ички ишларига аралашишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқлиги ҳаммага ма'лумдир.

Бешёғоч майдонининг қиёфаси сўнгги йиллар ичида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда илгариги кўримсиз, пасқам уйлар ўрнида бутун архитектура жиҳатидан мукаммал ишланган қатор уй-жой ва маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. **Суратда:** Бешёғоч майдонига асфальт ётқизиш олдидан ер текислаш пайти.

О. Апухтин фотоси.

СПОРТ ХРОНИКАСИ

«Б» КЛАСС БЎЙИЧА СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Апрель ойида Тошкентда иккита ўйин бўлади. 17 апрельда Тошкент «Спартак» футбол командаси «Авангард» (Свердловск) командаси блан ва 24 апрельда Челябинск «Авангард» командаси блан учрашади.

Май ойида спартакчилар Тошкентда 5 ўйин ўтказадилар. 1 майда улар Молотов шаҳри командаси блан, 4 майда Свердловск ОДО командаси блан, 10 майда Саратов «Энергия» командаси блан, 15 майда Сталинград торпедочилари блан учрашадилар. Спартакчиларнинг Тошкентдаги сўнгги учрашуви шу йил 19 майда Олмаота «Локомотив» футбол командаси блан бўлади.

Кейин Тошкент «Спартак» командаси Краснодарь шаҳрига жўнаб кетади. Тошкентлилар 29 майда шу ердаги «Нефтяник» командаси блан ўйнайдилар. Навбатдаги ўйинлар 5 июньда Воронеж шаҳрида, 10 июньда Калининградда ва 14 июньда Горький шаҳарида ўтказилади.

Бундан кейинги календарь ўйинлар яна Тошкентда ўтказилади.

МОТОЦИКЛЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Яқинда Бектемир қишлоғида ДОСААФнинг якка команда биринчилиги учун мотокросс ўтказилди. Мусобақада «Динамо» ва «Буревестник» спорт жамиятларининг мотоциклчилари ҳам иштирок этдилар.

«Динамо» спорт жамиятининг мотоциклчиси Г. Семенов ва Д. Андриади («Буревестник») финиш чизиғига энг биринчи бўлиб етиб келдилар. Улар 50 километр масофани 1 соат 10 минутда босиб ўтганлар. Динамочи Ю. Коваленко шу масофани 1 соат 10 минут 45 секундда босиб ўтиб, учинчи ўринни эгаллади.

СПОРТ ЖАМИЯТЛАРИНИНГ СПАРТАКИАДАЛАРИДА

Спорт жамиятларининг қишки республика спартакиадаси программасидаги штанга кўтариш юзасидан мусобақалар тугади. Бунда Тошкент округ офицерлар уйи командасининг штангачилари биринчи ўринни олдилар. Иккинчи ўринга «Искра» спорт жамиятининг спортчилари ва учинчи ўринга «Динамо» спортчилари чиқдилар.

Мусобақа якунида ўз вазн категорияларига қараб М. Мирсаидов («Локомотив»), В. Глядковский («Спартак»), армия спортчиларидан А. Бозорбоев, Н. Катаев, И. Малюков, Г. Брушко ва А. Паршген («Искра») энг яхши натижага эришдилар.

СПАРТАКЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Самбо кураши бўйича республика биринчилиги учун якка-команда мусобақалари бўлиб ўтди. Мусобақада «Спартак», «Локомотив», «Искра», «Динамо» спорт жамиятларининг командалари ҳамда Тошкент округ офицерлар уйи командаси қатнашди.

Мусобақа якунида командалар ўртасидаги биринчиликни «Спартак» жамиятининг самбочилари олдилар. Локомотивчилар иккинчи ва динамочилар учинчи ўринни эгалладилар.

Ўз вазн категорияларига қараб, Б. Скородумов («Спартак»), И. Павлов («Динамо»), Н. Турсунов («Спартак»), В. Крохотин («Локомотив»), А. Бойматов («Наука»), В. Бадаев («Спартак»), В. Шилов ва П. Марков («Локомотив») республика чемпиони унвонини олдилар.

ЎЗБЕКИСТОН БИРИНЧИЛИГИ УЧУН ШАШКА МУСОБАҚАСИ

Чирчиқ. Ўзбекистон биринчилиги учун ўтказилаётган шашка мусобақаси давом этмоқда.

Учинчи даврада хоразмли Ли блан андижонли Ҳусаинов, Тошкент областининг чемпиони Круглов блан Тошкент шаҳар чемпиони Гуляев, Юсупов блан Темиров ўртасидаги ўйинлар дуранг бўлди.

Мусобақанинг тўртинчи даврасида Гуляев Яковлев устидан биринчи марта ғалабага эришди. Темиров Ермилов устидан, Александров Юсупов устидан ғалаба қозондилар. Қолган ўйинлар дуранг бўлди.

Мусобақанинг тўрт даврасидан кейин 3 очкога эга бўлган мастерликка кандидат Александров (Тошкент) ва биринчи разрядли Темиров олдинда бормоқдалар.

Заводда физкультура ва спорт ишлари яхшилансин

Янгийўл шаҳридаги консерва заводининг футбол командаси шаҳар ва область биринчилиги учун ўтказиладиган мусобақаларда учинчи марта қатнашмоқда. Ўтган йилги спорт мавсумида завод футболчилари шаҳар бўйича биринчи ўринни эгалладилар. Улар Янгийўл шаҳар терма командаси составида ҳам қатнашиб, мусобақаларда иккинчи ўринга чиқдилар.

Броқ заводнинг спорт коллективи ишида ҳали жиддий камчиликлар бор. Спорт машғулотларига ёшларнинг ҳаммаси тортилган эмас. Заводда ишлаб турган 250 йигит ва қизлардан секцияларда фақат ярми қатнашади. Секцияларнинг фаолияти устидан ҳеч қандай назорат ўрнатилмаган. Шунинг учун ҳам машғулотлар уюшқоқсизлик блан ва онда-сонда ўтказилади.

Завод коллективи, айниқса ёшлар спорт блан шуғулланишни жуда севадилар. Комсомоллар завод директори ўрток Каширинга мурожаат қилиб, фақат футбол блангина эмас, балки спортнинг бошқа турлари блан ҳам шуғулланиш истаклари борлигини айтганларида ўртоқ Каширин уларнинг ҳақли талабларини бажаришга киришди. Натижада брусья, штанга ва бошқа инвентарьлар олинди, спорт кийимлари келтирилди. Ана шундан сўнг секциялар иши бироз жонланиб кетди.

Броқ ёшлар футбол, гимнастика ва акробатика блан ўзлари билганча шуғулланмоқдалар. Бу ерда на бирорта спорт майдончаси, на стадион ва на тренерлар бор.

Бундан 3 йил илгари Саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари касаба союзлари республика комитети Янгийўлда янги стадион қуриш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Бунинг учун шаҳар корхоналаридан маблағ ажратилган эди ва махсус комиссия ҳам тузилган эди. Комиссия составида «Пищевик» кўнгилли спорт жамиятининг раиси Павкин, шаҳар физкультура ва спорт комитетининг раиси Лапаев, завод комитетининг раиси Юсупов ўртоқлар бор эди. Ҳамма, энди иш юришиб кетса керак, деб ўйлаган эди. Афсуски, шундай бўлиб чиқмади. Комиссия ҳеч қандай фаолият кўрсатмади, қарор папкада қолиб кетди.

Завод физкультура коллективи советининг раиси Фролов фаолият ва ташаббус кўрсатмаганлиги сабабли яқинда ишдан бўшатилиб, унинг ўрнига ўртоқ Шаманаев тайинланган эди. Броқ ўртоқ Шаманаев ҳам Фролов изидан бормоқда.

Заводда спорт блан шуғулланиш учун яхши шароит яратиб берилмаган. Машғулотлар завод клуби саҳнасида ўтказилади.

Завод ёнида яхшигина майдонча бор. Уни ёшлар ёрдами блан текислаб ва тозалаб, машғулотлар ўтказиладиган майдончага айлантирса бўлади. Броқ ана шу имкониятдан ҳам фойдаланилмаётир.

Шаҳар физкультура ва спорт комитети ҳамда завод физкультура коллективи физкультура ва спорт ишларини кенг йўлга қўйиш учун кўпроқ ташаббус кўрсатиб ишлашлари керак.

В. КАЧАЕВ.

Олмалиқда цитрус ўсимликлари

Баҳорнинг дастлабки кунларидан бошлаб шаҳар кўчаларини, майдон ва янги скверларни кўкаламзорлаштириш ишлари қизитиб юборилди. Шу муносабат блан шаҳар партия ва совет ташкилотлари кўчат ўтқазиш ойлиги э'лон қилди. Бу кампанияга шаҳар аҳолиси, айниқса пионер, ўқувчилар ва комсомол ёшлар актив иштирок этмоқдалар.

Шу кунга қадар шаҳарда 30 минг тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Шаҳардаги Будённий номли, Зоя Космодемьянская номли, Дзержинский номли кўчаларни кўкаламзорлаштириш юзасидан айниқса катта ишлар қилинди. Социалистик шаҳарча кўчалари тобора яшил тус олмоқда.

Шунингдек мевали дарахт кўчатлари ҳам ўтқазилмоқда. Олмалиқсой соҳилида мевазор боғ учун 8 гектар жой ажратилди. Шаҳардаги кўпчилик хонадонлар ҳам ўз ҳовлиларига анор, анжир, лимон кўчатларини ўтқазмоқдалар.

Бундан ташқари Тошкентдаги боғ-мева кўчатзорларидан жуда кўп цитрус ўсимликлари келтирилди. Уларнинг бирмунчаси ҳозирданоқ ўтқазиб бўлинди.

Н. ГОДОВИКОВ.

Дарахт кўчатлари ўтқазилмоқда

Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг коллективи ободончилик ишларига алоҳида э'тибор бермоқда. Совхознинг ўртоқ Казаков бошчилик қилаётган бўлимида 50 километр узунликдаги ариқ бўйларига ва йўл чеккаларига дарахт кўчатлари ўтқазилди. Ҳозир кўчат ўтқазиш ишлари қизғин давом этмоқда.

Районнинг Тарас Шевченко номли, «XVIII партконференция», «Ҳақиқат» ва Сталин номли колхозларида ҳам йўл чеккаларига дарахт кўчатлари ўтқазиш ишлари қизғин бормоқда.

Т. ҲАЙДАРОВ.

Тошкентда ер қимирлаш

Шу йил 15 апрельда эрталаб СССР Фанлар академиясининг Тошкентдаги сейсмография станцияси бирин-кетин икки марта ер қимирлаганини қайд қилди.

Биринчи марта ер соат 9 дан 42 минут, 01 секунд ўтганда қимирлади. Унинг зарби 3 баллга етди. Соат 10 дан 14 минут, 36 секунд ўтганда ер иккинчи мартда қимирлади. Бу ер қимирлашнинг зарби 4 балл бўлди.

Иккала ер қимирлашнинг маркази Хитой территориясида бўлиб Тошкендан тахминан 570 километр узоқликда жойлашган Қашқар шаҳри яқинидадир. Бу ерларда аҳоли кам жойлашган. Иккала ер қимирлашнинг марказий кучи 8 баллга борди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/IV да **Отелло**, 17/IV да кундуз **Момақалдироқ**, кечқурун **Қутлуғ қон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Бешёғочдаги янги бинода) — 16/IV да **Концерт**, 17/IV да кундуз **Муқимий**, кечқурун **Фарҳод ва Ширин.**

«РОДИНА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — кундуз ва кечқурун: 1) бадиий фильм **Надежда**, 2) ҳужжатли фильм **Аргентинадан Мексикагача.**

НАВОИЙ номли кинотеатрда — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Тоғ қўшиқлари**, кундуз соат 2 дан **Сибирь ерлари ҳақида қисса.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Соррентога қайтиб кел**, 3-нчи залда кундуз соат 4 — 20 минутда **Индонезия бўйлаб.**

«ЁШ ГВАРДИЯ», — эрталаб **Мультипликацион фильмлар**, кундуз **Индонезия бўйлаб**, кечқурун **Тоғ қўшиқлари**, кеч соат 10 да **Ромео ва Жульетта.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, кеч 8 ва 10 да: 1) **Надежда**, 2) **Индонезия бўйлаб**, кундуз 4 ва кеч 6 да **Менинг хазинам.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — бугун 3 бўлимда **цирк томошалари.** РСФСРда хизмат кўрсатган артист **М. Н. Туганов** раҳбарлигида **«Донда» деган чавандозлик-спорт аттракционининг давоми.** Томоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни **3 марта томоша** кўрсатилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими —132. Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 02305. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1414.